IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:R 23 (702). LÖRDAGEN DEN 9 JUNI 1900. 13:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR:	UTGIFNINGSTID:	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE:	BYRÅ OCH EXPEDITION:	KOMMISSIONÄRER
IDUN ..... KR. 5:— IDUNS PRAKTUPPLAGA ..... » 7:50 IDUNS MODETIDN. MED PL. » 5:— IDUNS MODETIDN. UTAN PL. » 3:—	HVARJE LÖRDAG. LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.	FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3. REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	KLARA S. KYRKOGATA 16, 1 TR. ÖPPEN KL. 10—5. ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646	ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALLDELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR. STOCKHOLM IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.

FRÅN »KONUNGARNAS HOTELL» I PARIS.

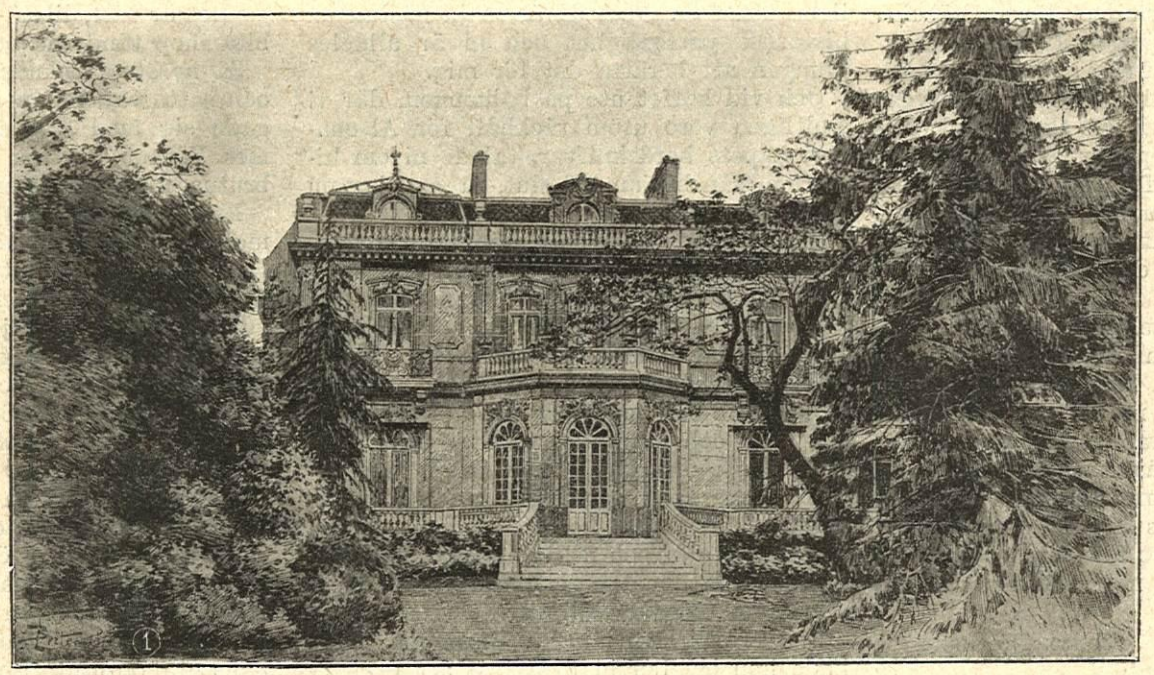

DÅ vår konung just i dessa dagar anländt till Paris och blir den förste monark, som kommer att åtnjuta den franska republikens gästfrihet i det yppiga »konungarnas hotell», som man för dylikt ändamål särskildt iordningställt, styrde jag här om morgonen mina steg efter kastanjeblommande Avenue du Bois de Boulogne, där Hôtel Evans, som det efter sin förre privatägare bär namnet, är beläget i hörnet af Avenue de Malakoff.

När man hunnit så långt, är man nästan ute vid Boulognerskogen. Det är en utomordentligt förnäm och elegant stadsdel denna, med den stora världens millionpalats upp i lummiga parker, bakom blomsterhöljda terrasser, inom afvisande tillslutna gallerportar och murar. Afven »konungarnas hotell» ter sig närmast som ett förnämt privatpalats, där det ligger inbäddadt och nästan skymdt af grönska bakom sitt höga järnstaket.

På sluttningen midt framför hufvudfasaden resa sig, midt i den öfriga, mera sydländska grönskan, tvänne präktiga granar, som böra kunna susa någon hemlandston för härskaren öfver furornas land.

Man gör sitt inträde i nedre våningen genom en kort, bred marmortrappa, täckt af en praktfull matta. På ömse sidor om denna trappa en skulpterad barrière af en halft genomskinlig, utomordentligt praktfull marmorart, som det sades en nästan oskattbar raritet.

Efter att ha passerat vestibulen i Henrik II:s stil, träder jag in i den stora mottagningssalongen, hvarifrån en trappa för ut i trädgården. Dess dekoration i Ludvig XV:s stil är strålande. Väggarna äro af rosenfärgad marmor, delvis täckta af charmanta gobeliner, möbeln rikt skulpterad och förgylld, den ståtliga öppna spiseln dekorerad med en pendyl i samma tidsstil. Till vänster om denna salong befinner sig ett rökrum i guldskimrande siden, till höger uppvaktningens salong, äfven den utmärkt för gedigen elegans. Det rymliga arbetsrummet vetter utåt Avenue du Bois och är liksom stora salongen hållet i Lud-

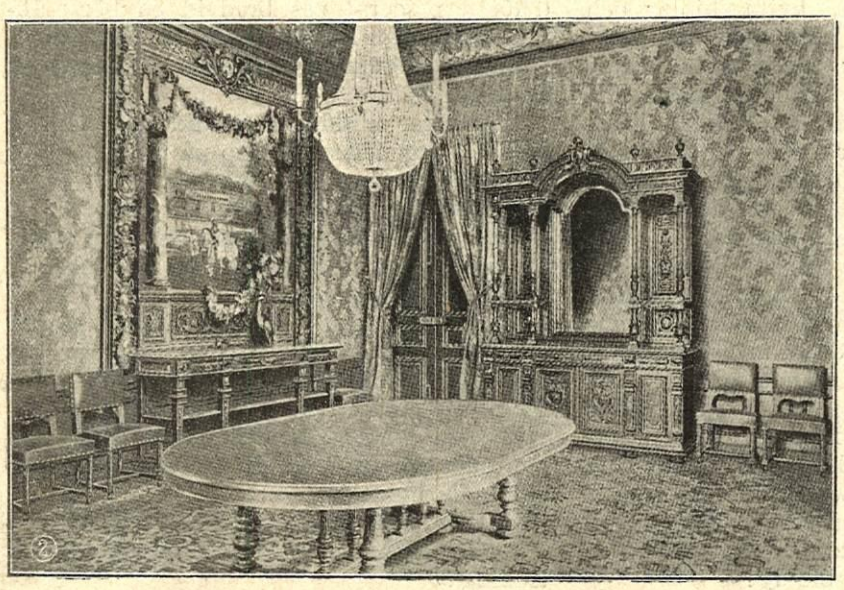

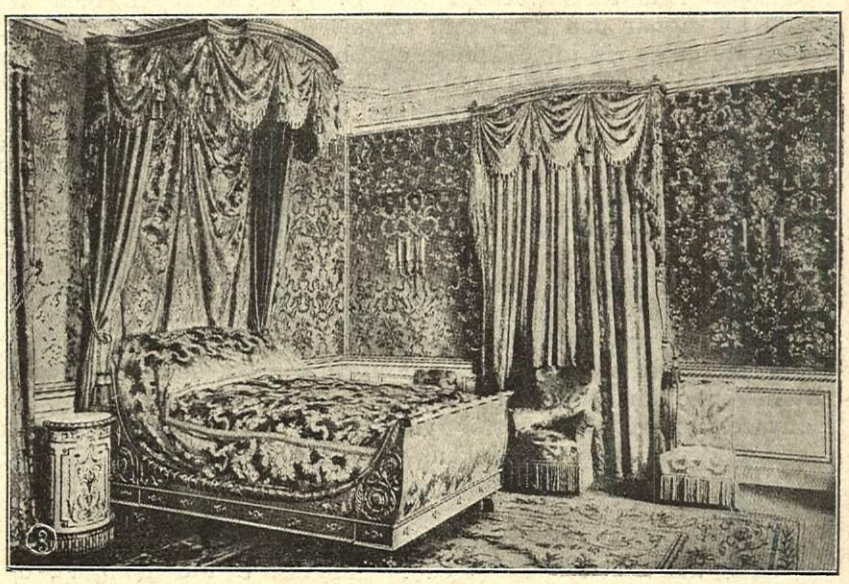

1. HOTELLET, SEDT FRÅN TRÄDGÅRDEN. 2. MATSALEN. 3. SÄNGKAMMAREN.

vig XV:s stil, rikt smyckadt med dyrbara, blomsterfyllda vaser och med guldfransade sidenbonader. Reflexen från alla dessa skimrande stoffer, från möblernas förgyllning, de utsökta konstföremålen, smakfullt placerade här och hvar, allt detta förenar sig harmoniskt till en interiör af praktfullaste, mest betagande art. Åt trädgårdssidan, alltjämt på nedre botten, befinner sig matsalen, i kopparrödt siden, afsedd för trettio personer.

Uppför en imposant marmortrappa, efter ritning af Garnier, Stora operans arkitekt, når jag så upp till öfre våningen, hvars vestibul äfven skimrar af olikfärgad marmor. Där passerar jag till vänster först en budoar i Ludvig XVI:s glada, lysande stil, med tapeter och möbel i grönt siden. Därefter en stor, magnifik salong Ludvig XV, hvars tre väldiga fönster vetta utåt Avenue du Bois de Boulogne. Vidare en sängkammare i blått siden och slutligen själfva det kungliga sofrummet.

Här når den slösande prakten sin högsta spets. Rummet är klädt i gul sidendamast, gardinerna äro af äkta spetsar och kapporna af siden i samma färg. Möbeln är i empire. Själfva sängen är ett verkligt artistiskt underverk, af rikt skulpteradt trä, helt och hållet förgylld. Den är omgifven af en sänghimmel, likaledes skulpterad och förgylld och med draperier af gult siden. Ett par runda bord, fåtöljer och chäslonger fullborda inredningen. Till höger om den kungliga sängkammaren ligga kammartjänarens sofrum och det utmärkt komfortabla badrummet.

Öfverallt i hela hotellet är elektrisk belysning inledd, strålande från kandelabrar, kronor och brokiga kristallkalkar. Två trappor upp ligga sju mindre rum, afsedda för de franska officerare, som kommenderas till de kungliga gästernas uppvaktning, samt fyra domestikrum. Allt som allt inrymmer »Konungarnas hotell» omkring 30 rum, men dessutom äro för sviten särskilda rum iordningställda i närheten vid rue de Passy.

JOHAN NORDLING.

HISTORIEN OM EN NÄSDUK. FÖR IDUN AF MARI MIHI.

TILL MISS DOROTHY VERNON.

MINNS NI DEN DÄR augustikvällen på Hotell Britannia i Trondhjem, sedan vi hemkommit från en utflykt till Lerfossen, dit hela turistsvärmen begett sig i en fil af vagnar och karrioler? Minns ni vidare, hurusom vid table d'hôten ett oblidt öde placerade oss bredvid en börsmäklarefamilj från Altona, hvars samtliga medlemmar oförskräckt stucko knifvarna i munnen?

Och med anledning häraf förklarade ni helt kategoriskt, att alla tyskar voro rysliga. —

Själf tycker jag visst inte, att alla tyskar äro rysliga, men dagen därpå skulle ju våra vägar grenas, emedan jag ämnade mig öfver till Storlien. För att inte ge uppslag till någon dispyt mot slutet af vår sammanvaro, undvek jag därför visligen att upptaga den kastade handsken, utan förblef lika stum som sjötungan jag åt.

Då fortsatte ni:

»Men en tysk har det dock funnits, som jag skall älska och beundra så länge jag lefver!»

»Och denne är...» Hade jag varit fransman, skulle jag sagt: »Och denne lycklige är...»

»Bismarck!»

Jag blef verkligen en smula häpen, ty jag hade knappast förmodat, att salig järnkansleren vore idealet för några andra unga flickor än möjligen de solblonda Mädchen. Snarare hade jag då väntat att få höra eder nämna Heinrich Heine eller Paul Heyse eller i värsta fall någon af de otaliga hjältetenorerna med de nedvikta löskragarne och Absalonhåret.

Men strax fick jag förklaringen, då ni hemlighetsfullt hviskade:

»Ser ni, furst Bismarck har kysst mig en gång... en gång, när jag var en liten, liten flicka och låg med pappa och mamma i Kissingen.»

»Ja, hvar i hela vida världen skulle man väl också kyssas (på engelska: kiss), om inte i Kissingen, eller hur, Dorriet?» utbrast eder snälla pappa med sitt lustiga, hickande skratt, hvilket genast smittade oss bägge två.

Nej, hvad säger ni! Har Bismarck verkligen kysst er. Men då är ni ju nästan en historisk personlighet och ni är alldeles tvungen att berätta det för mig.

Och vid kaffet ute på balkongen, där vi ändtligen voro utom räckhåll för Altonaherrskapets bordsknifvar, talade ni om historien från början till slut, så som jag nu söker göra det.

Mrs Vernons helsa var ständigt vacklande, hvarför eder far hade sökt alla möjliga läkare och rest med henne till alla tänkbara kurorter i hopp om ett slutligt tillfrisknande. Men de utländska helsobrunnarna gjorde henne egentligen aldrig något påtagligt gagn, ty hon var högländska född och längtade ständigt mot Skotlands berg. Dock ville hon aldrig låta påskina huru svag och medtagen hennes lidanden hade gjort henne. Ty hon var en af dessa stolta och stilla andar, som ständigt söka le, emedan de frukta andras medlidsamma handtryckningar.

Sist föreskrefvo läkarne Kissingen. Själf hade hon emellertid föga lust att resa, ty hon var så innerligen trött på detta ständiga flackande Europa rundt, på detta nervösa jäktande efter ett vederfående, på hvilket hon kanske knappast längre hoppades. Men hennes egenskap af maka och moder bjöd henne att försöka allt. Och omsider blef då resan bestämd.

En dag springer ni och leker i parken utanför Kurhaus med en flock andra tioåringar, några af dessa smärta, smidiga flickungar med korta, hvita kjolar och långa, svarta ben, med klara ögon och rika, utslagna lockar under runda halmhattar, hvilka man möter öfverallt på de kontinentala badorterna, och på hvilkas hemland man sällan tager miste, detta land, hvilket under sin sköld lika gärna kunde rista »Sport and comfort» som det orsakslösa »Honni soit, qui mal y pense».

I lekens glada yra stupar ni pladask öfver en krocketbåge! — Ondt gjorde det, förskräckligt ondt, ty farten hade varit ansenlig. Men skrek gjorde ni inte i alla fall. Ni hade alldeles för många gånger fått höra, att en Vernon låg kvar på slagfältet aftonen efter Marston Moor och att en annan frände till Eder kämpade i »the tiny red line». Därför anstod det inte en fröken Vernon att ta till lipen för en skråma. —

Men när ni förde handen till ansiktet, blef den blodig, o, så blodig!

Då kommer en gammal herre gående vägen fram från Kurhaus, tungt stödjande sig på en bastant kryckkäpp. Han har varit vittne till den hastiga kullerbyttan, skyndar fram så fort hans gikt tillåter honom och lyfter eder upp i sina björnramar.

Han ser förfärlig ut med de otaliga, djupa fårorna gräfda kors och tvärs i det lefverfläckiga, askgrå ansiktet, med de glesa, af tobaken svärtade tänderna, med de borstiga, buskiga, barska ögonbrynen och den brunblekta, vidbrättade slokhatten. Men blicken ler så huldt, så farfaderligt huldt, då han drager upp sin väldiga näsduk, hvilken han ömt trycker mot den stackars ramponerade lilla näsan. Ty han ägde själf barnbarn, och kylan på de höjder, hvaröfver hans meteorlika bana gick, hann aldrig helt och hållet bottenfrysa hans stora hjärta.

Eder moder har emellertid uppmärksammat händelsen och hastar nu fram från sin hvilstol.

»Är det ert barn, min fru?»

»Ja, eders Durchlaucht, det är min enda flicka.»

»Då har ni minsann en riktigt duktig tös. — Det är rätt, liten — aldrig gråta! Bara bita ihop tänderna och se morsk ut!»

Så kysste järnkansleren eder på pannan och satte varsamt ner eder på marken, bugade sig med gammaldags courtoisie för mrs Vernon, hvarpå han fortsatte sin afbrutna morgonpromenad.

Men näsduken höll ni fortfarande tryckt mot såret och den blef aldrig återlämnad. Det stora domestikstycket med initialerna O. B. utan kronor eller grannlåter är nu vorden till en familjeklenod inom släkten Vernon. Ni vet mycket väl, att en yankeemillionär med uppräckta händer skulle betala så mycket därför, att ni kunde hafva handskar och parfym och teaterbiljetter, roliga böcker gratis eder lefnad all, men ni vet också, att han i alla fall inte skulle hafva råd att köpa den.

Ty ni är stoltare öfver denna tygbit än den legitimistiske gamle lorden däruppe i Högländerna, hvilken andäktigt dyrkar den röda hårlock af Bonnie king Charles, som hans grande tante fick till gengäld för den bägare usquebaugh hon räckte honom på hästryggen, när den slagne Pretendenten red från Culloden bort mot landsflykt och armod, sedan markisen af Tullibardine för sista gången vecklat ut Stuartarnas blodröda duk att fladdra öfver Skotlands hedar...

Ja, detta var hvad ni berättade mig den där augustikvällen på Hotell Britannia i Trondhjem, när ett oblidt öde vid table d'hôten placerat oss bredvid en börsmäklarefamilj från Altona, hvars samtliga medlemmar oförskräckt stucko knifvarna i munnen. —

Men efter middagen ursäktade jag mig med att jag måste gå upp på mitt rum för rätta några angelägna korrektur.

»Korrektur, hvad är det för slag?»

»Det är ett slags rysligt fula tryckark, af hvilka det med tiden blir en bok.»

»Ni är då författare?»

»Nej, visst inte! Men emellanåt raspar jag ihop någon liten stump, ungefär såsom jag då och då tar mig en pipa — därför att jag rakt inte kan låta bli.»

»Om ni lofvar att skrifva en berättelse om mig, så skall ni få gå upp till edra gamla korrektur.»

»Ja, det blir väl ingen annan råd då!»

»Och skickar det sedan till någon engelsk tidning?»

»Javisst!»

SOMATOSE Erkändt bästa krafthöjningsmedel. Ökar aptiten i hög grad.

»Och skrifver öfverst: Till Dorothy Vernon?»

»Jaa då!»

»Oah!»

Ett ögonblicks paus. — — —

»Hör ni, tror ni inte, att vi skulle kunna hjälpas åt med det där korrekturet?»

»Men ni förstår inte svenska, miss Dorothy.»

»Nej, det var sant! — Det är ju ett mycket kort korrektur? —

»Tror jag det — alldeles förskräckligt kort!»

»All right. Go on then!»

Så försvann jag då, men kom strax tillbaka, ty för en gångs skull var det särdeles få rättningar att göra. Och nu har jag ändtligen fyllt mitt löfte om den där berättelsen och samvetsgrant låtit publicera den både på svenska och engelska. — Men kom ihåg, att den är gjord på beställning. Därför blef den också därefter!

— — — — —

»Det är rätt, liten — aldrig gråta! Bara bita ihop tänderna och se morsk ut!»

Så lydde hans maning till den engelska flickan med den stackars lilla sönderskafda näsan i parken vid Kissingen. Och kanhända spökade de orden någon gång i hans öra, då det led mot aftonen, och hans gamla förtviflade hjärta allt hårdare sammansnördes af bitterhet. Ty genom hela hans saga brottas det tragiskt mänskliga med det gigantiskt öfvermänskliga — för att till sist behålla öfvertaget.

— — — — —

När han drog bort från sin faders gård och vigde sig vid statens värf, sporde han att Preussens ära var gången med der alte Fritz samt att furste och folk lefde i söndring och tvedräkt. Och detta var omsider blifvit dem så invandt, att de icke aktade därpå. Ty de blinda är det likgiltigt, om det är dag eller natt.

Omkring honom låg allt så jordbundet och oförstående, så stjärnlöst mörkt, att han ibland trodde, det nästa steg han tog skulle störta honom ned för bråddjupet. Dock gick han dristigt sin bana fram, och vägen bar honom ännu ett fjät och så ännu ett och sedan ett till. Och plötsligt fann han sig, icke vid afgrundens rand, utan på tinnarna, där luften är hög och kall och klar och ofvan hvilka intet är, utom stjärnorna. —

Där stod han nu, åldrig och ensam, och människorna därnere voro små och löjliga och svåra att urskilja, där de skötte sin gärning och saltade hvarandras sår. Där stod han nu vid sin långa sträfvans mål, stod där icke såsom den glorrike, eklöfskransade triumfatorn bland fanor och fanfarer, utan som mödornas man, den där slagit sig igenom och tvungit sig fram med järn och blod, med sin orubbliga förtröstan på försynen och på sig själf, med sin isiga likgiltighet för världen och världens dom och sin lifsvarma kärlek till det stora fosterland han själf skapat, kungarike för kungarike, provins för provins...

— — — — —

Redan från sin äras middagshöjd sade han vid ett tillfälle, att hans lefnad icke rymde ett enda fattigt dygns lycka, att då han ridit genom de blodsippriga slagfältens fasor eller jublande folkskarors hyllningsrop, han ständigt drömt sin dröm om slutlig tystnad och frid och att han evigt längtat tillbaka till Mark-Brandenburgs ljung, där vaggan stod...

Det finnes intet yttrande bevaradt, som mera träffande målar den typiska germanens heliga kärlek till den låga gamla herrgården där hemma, till den nedärfda torfvan, till den jord, hvaraf han kommen är. — Det är ett ord, detta, som blottar hjärtat bakom pansaret, det är ett ord, som höjer och närmar, som förklarar och försonar. —

Huru hans offentliga bana lyktades, huru han från den ensamme store blef den store ensamme, det veta vi alla och hans sista öden känna vi äfven. Vi kunna följa dem månad för månad, år för år alltifrån den historiska audiensen, då högvakten vid Neues Palais sista gången gick i gevär för den svårmodigt bistre junkern med Svarta örnens orangefärgade band öfver Magdeburgerkyrassierernas hvita uniform, hvilken steg för steg stapplade utför slottets trappor...

Hans tärande grämelse öfver att veta sig afdankad, öfver att ej få sitta kvar vid rodret tills handen somnade i döden, hans kvalfulla sjukdom och hans stumma, hjälplösa sorg, då hans älsklingshund blef förgiftad af en niding, allt är oss berättadt af beskäftigt godt folk, som tittat genom nyckelhålet, allt känna vi ända till den stund, då hans ögon brustit och storstadsreklamen köpte hans förste kammartjänare med guld och lömskt tassade in i likrummet för att taga en bild af hans liflösa drag. —

Så är då eder gamle vän borta nu, miss Dorothy. Det flydda seklets sista decennium kallade honom hädan liksom det tog så många andra af de stora aktörerna i nittonhundratalets drama. Les rois s'en vont. Och det blef en smula mörkare ibland oss, ty det var ett stort ljus, som slocknade.

Otto Bismarck af Schönhausen och Varzin har gått att möta inför konungarnes konung, den ende han böjde sitt hufvud för, sedan han miste sin älskade gamle käjsare. Med honom red den siste paladinen ut ur tiden in i evigheten och den gode kung Artur redde honom rum vid Runda bordet. Ty hvar borde väl plats honom bjudas, om ej mellan sire Galahad och sire Lancelot af Sjön. —

Den som en gång skådat Fidias bildstod af Zeus, kan inte mera blifva helt och hållet olycklig, förmenade de gamle, då världen var ung. Och jag tror, att den det förunnats att se en man, stark nog att på sina skuldror bära ett helt rikes välfärd, stark nog att knyta ett splittradt folk samman till en oupplöslig enhet kring ett gemensamt mål, den bör ej heller alldeles kunna misströsta om, att det ej ännu en gång skall skänkas människorna en höfding, mäktig att göra tidens kraf till sina, mäktig att samla människornas höfdingafolk, skogarnes barn, germanerna, kring en tanke och ett mål. Ty store män prägla tiderna. Men tiderna prägla de små.

— — — — —

För icke länge sedan dog på Schloss Triblitz nere bland Sudeterna en nittiofyraårig stiftsjungfru. Hon hette Ulrike von Levetzow och var Goethes sista kärlek.

Om det är en lycka att lefva länge, då hoppas jag, att ni, miss Dorothy, måtte lefva lika länge och lika lycklig som hon och att en gång, när timmen slagit, en bättre penna än min skall förtälja om den lilla engelska flickan i parken vid Kissingen, hvilken var den sista, den allra sista här på jorden, som blifvit kysst af enslingen på Friedrichsruh...

KVINNOBILDER OCH KVINNOÖDEN: FÖR IDUN AF BIRGER SCHÖLDSTRÖM.

HVEM VAR CHARLOTTA FALKMAN?

FORTS. OCH SLUT FRÅN FÖREG. N:R.

EMELLERTID tog jag andra steget vid mina efterforskningar och gjorde förfrågan hos Otto Höijers son, stadsläkaren d:r Carl Höijer i Ekenäs. Hans af ganska pikanta upplysningar fyllda bref följer här nedan.

»Den gamla damen kallade sig Charlotta Falkman. Huruvida dock detta var hennes verkliga namn, vet man icke, men anledning finnes att betvifla det. Hon uppgaf nämligen, att hon vore handtverkaredotter från Stockholm, men då hon ägde en ovanligt hög grad af bildning och dessutom talade franska utmärkt väl samt vidare hade i sin ego bordssilfver, märkt med adligt vapen, en byrå från gustavianska tiden samt de tvänne porträtten, vågade man här betvifla hennes uppgift. Handtverkaredöttrar på hennes tid fingo ju icke en sådan bildning, och dessutom såg man, att de nyss uppräknade sakerna voro kära minnen från hennes barndom. Tillika vägrade hon alltid på det bestämdaste att lämna några upplysningar om sina föräldrar eller hur hon tillbragt sin barndom, hvarför vi alla i hemmet ansågo, att någon hemlighet därmed vore förbunden.

Vi misstänkte alltid, att de båda taflorna, målade på glas, voro porträtt af hennes verkliga föräldrar, och detta af följande skäl. Hon ville aldrig låta någon vidröra dem och förklarade, att de voro hennes kärasta egendom. Hon testamenterade dem åt min mor, som vårdat henne, då hon bodde i min fars gård, men lämnade dem åt oss redan, då hon ifrån oss flyttade till Hemmet för obotligt sjuka i Helsingfors.

Så ofta hon orkade, besökte hon oss sedan, men man såg tydligen, att besöken mindre gällde familjen, isynnerhet som min mor redan aflidit, än hennes kära porträtt. Två gånger öfverraskade jag henne, då hon, i tanke att hon var ensam, med tårar i ögonen kastade slängkyssar åt taflorna, och den varma blick hon alltid sände dem, genast då hon inkom i rummet, kan jag icke tänka mig, att man skulle ägna andra än sina allra närmaste anhöriga. Tillika upplyste hon aldrig hvarifrån hon erhållit dem eller de öfriga omnämnda sakerna. Jag tycker mig vid ett besök å Drottningholms slott hafva sett alldeles samma porträtt; kanske man där kunde erhålla närmare upplysningar.

De båda taflorna med porträtten tog min far med sig, då han flyttade till Stockholm, och då han icke i sitt testamente omnämnde dem, ansågo min bror och jag oss icke böra göra anspråk på dem af vår stjufmor. M:lle Falkmans bordssilfver stals tyvärr af hennes uppasserska.

Hennes födelseår känner jag ej precis, men hon dog i Hemmet för obotliga sjuka i Helsingfors den 24 maj 1882 och var då, antager jag, öfver 90 år gammal.

Hvad hennes författareverksamhet beträffar, så känner jag därom mycket litet. Hon har skrifvit en roman vid namn »Leonna» och en annan, hvars titel är »Frimurarens fosterson», och hjälten i den senare boken är den på sin tid i Helsingfors för sitt ädla väsen mycket bekante major Fredrik Gra-

Uti Brunkebergs Manufaktur-Magasin köpes SIDENFOULARD bäst och billigast. Profver franko.

natenhjelm, som dog där 1784 och ligger begrafven i Kajsaniemi park utan något namn å grafstenen. Sedan vill jag minnas, att hon i finska tidningar skrifvit några mindre noveller, men dessa har jag aldrig någonsin sett eller läst.

Detta är allt hvad jag vet om henne.»

Så långt d:r Höijer.

En annan finsk vän, en tjänsteman i Helsingfors, tillskref jag dessutom i denna sak; jag trodde mig nämligen veta, att äfven han varit personligt bekant med den gamla mystiska damen. Och härpå ingick vänligast svar: »— — — Under medlet af 1870-talet gjorde gumman Falkman då och då sina små visiter hos min lilla hustru, som äfven besökte henne någon gång uti asylen, där hon sitt sista år vistades. Öfver hennes härkomst låg en viss hemlighetsfullhet, och hon ansågs eller troddes här i Helsingfors härstamma från mycket höga eller möjligen allerhögsta kretsar i Sverige. Hennes samtalsspråk var äfven ej så litet tillgjordt, efter nyare tids sätt att bedöma, så att det påminte om hofkretsar. Jag har efterhört i härvarande pastorsexpedition, och med följande resultat: — Hennes fulla namn var Ulrika Charlotta Falkman och hon var född den 18 mars 1795; födelseorten icke uppgifven. Hon dog här den 25 maj 1882. Hon blef 1819 kyrkoskrifven i Helsingfors, tillsammans med sin moder, löjtnant Falkmans änka, Maria Elisabeth Govinius, med hvilken hon hitflyttat från Sverige, möjligen dock redan före 1819, hvilket senare endast kan konstateras genom forskning i äldre kyrkoarkiv. Af några antydningar i kyrkoboken vill det emellertid synas som om modern vid sin hitflyttning icke, ehuru hon så uppgifvit, varit änka.»

Ja, här finns åtminstone en bestämd uppgift i moderns namn. Govinius (icke att förväxla med den svenska släkten Govenius) är en mycket gammal finsk familj, hvaraf ett stort antal medlemmar uppräknas i det stora finska släktforskningsarbetet »Genealogia Sursilliana», men bland dessa förekommer ingen Maria Elisabeth, ej heller i de bekanta Klercker'ska genealogiska samlingarna i Kungl. biblioteket. I dessa senare finnas t. o. m. blott två Govinius'ar nämnde: Handlanden och kommerserådet i Helsingfors Hindrich Jacob Govinius och hans 1826 vid 32 års ålder aflidne son J. W. Govinius, om hvilken senare Klercker tillagt: »Studerande, sedan handelsbokhållare hos fadern; en lättsinnig och vagabond, som förstörde faderns affärer».

Och i denna sistnämnda anteckning torde man måhända kunna finna en ledtråd, ty just en sådan lättsinnig och affärsförstörande ung herre förekommer bland hufvudpersonerna i Charlotta Falkmans tidsskildring »Leonna».

Hvad den påstådde fadern beträffar, har någon »löjtnant Falkman» vid den afsedda tiden ej kunnat påträffas i de svenska militära arkiven.

Måhända tycker en eller annan, att så här mycket besvär varit allt för mycket besvär, då det blott rört en gammal nu glömd mamsell, som skrifvit ett par nu glömda böcker. Men jag svarar: för det första tilltalar sådant här inbillningskraften och för det andra är Charlotta Falkman, af hennes »Leonna» att döma, en allt utom föraktansvärd representant för den äldre finsk-svenska kvinnolitteraturen; som en god tidsskildrerska från en högst märkvärdig period i vårt gamla brödralands historia, bör hon till och med ha sin gifna plats.

NÅGRA ÖGONBLICKSFOTOGRAFIER FRÅN HUSMODERS- OCH ARBETSSKOLAN I SILJANSNÄS. FÖR IDUN AF A. v. D.

DE GAMLA IDEALEN synas hafva kommit till heders igen. Hurtighet och flit, dessa hemmets och familjens egna husgudar, hvilka så länge legat undankastade i skräpvrån, halft begrafna under allt det bokdamm, kontorsdamm, bläcksudd och annat smått och godt, som 80-talets »kvinnorörelse» drog med sig, dessa börja åter att letas fram ur glömskans natt och återuppsättas på sin hedersplats i det allmänna medvetandet. Men så länge har platsen stått tom, att huslighetens konst nästan totalt blifvit bortglömd. Generationen måste på nytt gå i skola för att lära sig den.

»Huslig ekonomi» och hela denna »vetenskap» om hushållskonst m. m., som numera läres från katedern på teoriens väg, i stället för att som förut praktiskt tillämpas i hemmen — det finnes väl knappast något, som är mera ägnadt att karaktärisera vår tid än just detta. Den synes bland annat tyda på, att vår »kvinnosak» råkat in i en återvändsgränd — och tidens lösen ljuder åter, som en gång för hundra år sedan: »låtom oss återvända», återvända till vårt eget arbetsfält, med ett ord till vår egen kvinnliga natur!

Att kvinnoemancipationen verkligen kommit tillbaka, eller skall jag säga fram, till denna punkt är ju glädjande, och med odelad tillfredsställelse hälsa vi alla dessa husmoders- och hushållsskolor, där *praktiken* under insiktsfull och klok ledning åter blir införd som bästa undervisningsmetoden.

Prästgårdarne på landet ha sedan gammalt namn om sig att par préference vara plantskolor för unga blifvande husmödrar; det är äfven från en hushållsskola i en af dessa välkända prästgårdar vi i dag lämna några vyer.

»Siljansnäs' husmoders- och arbetsskola» är nog välbekant för många af mina läsarinnor. Ej få äro nämligen de unga flickor, som hafva *fru Kerstin Öström*, denna skolas föreståndarinna, att tacka för sin insikt i hushållskonstens många mysterier.

Midt i hjärtat af Dalarna, högt och sundt samt utomordentligt vackert ligger Siljansnäs' prästgård, hvarför platsen med sin höga luft och sitt behagliga klimat är lika mycket ägnad till rekreationsort för trötta, utarbetade nerver, som för flitiga, duktiga hushållselever.

Fru Kerstin Öström, född Lundin, sedan 13 år tillbaka gift med kyrkoherden Olof Öström, är född 1855 i Karlstad. De stora förväntningar vis à vis duglighet, företagsamhet, skicklighet och hurtighet vi sedan urminnes tider äro vana att ställa på Värmlands döttrar, gäckas ej heller denna gång. Med sällspord förmåga såväl när det gäller köket eller väfkammaren, som ock på konstflitens och hemslöjdens område förenar fru Öström ett gladt och vänligt lynne, allt egenskaper, som ej nog kunna uppskattas isynnerhet hos förestyret för en hushållsskola.

Husmoderskursen i prästgården omfattar en tid af sex månader och man har att välja mellan vinter- och sommarkursen. Den förra börjar den 1 november, den senare den 1 maj, och pläga nästan alla platserna på förhand vara upptagna. Under detta halfår få de unga eleverna i Siljansnäs grundligt lära sig att taga vara på och rätt använda sin tid och sitt pund. Klockan 8 på morgonen skola de stiga upp, bädda sina sängar och städa sitt rum. — Fru Öström vet nog, att sådana fataliteter kunna inträffa, isynnerhet i städerna, som att jungfrurna behaga »gå», och att det då är bra att, i värsta fall, kunna reda sig dem förutan.

Klockan nio slår bön- och frukosttimmen. Då samlas alla, och dagens arbete inledes med några enkla, varmhjärtade ord af vår kyrkoherde. Så griper man sig an frukosten, tillagad af de af eleverna, som för tillfället hafva »köksvecka». För att hvar och en verkligen skall få öfning i att själf lägga hand vid allt, gå göromålen i tur och ordning. Sålunda går man från »dukveckan» till »uppläggningsveckan», därifrån till »köksveckan», o. s. v. Den stora veckan, slaktveckan, är däremot af lätt begripliga skäl gemensam för alla, till fromma för alla får, kalfvar, oxar och grisar, som annars måst släppa till skinnet, ja, ännu värre, lifvet för de unga, vetgiriga elevernas skull.

Tiden mellan första och andra frukosten upptages af gemensamma lektioner i kläd- eller linnesöm, märkning, broderier och annan konstsömnad. Dessa lektioner försiggå under sommaren, när vädret så tillåter, ute i någon af trädgårdens många bersåer Ofta händer det då, att någon läser högt ur en god, underhållande bok, eller diskuteras någon af dagens »brännande frågor». Förhållandet mellan lärarinna och elever är mycket kordialt och kamratlikt, utan att det dock prutas något på respekten från de senares sida.

I väfkammaren går det lifligt till. Med lust och gamman slår den flitiga väfverskan i sin väfstol, och ur den hvita väfven växa upp majstänger med granna blomsterguirlander, medan både masar och kullor svänga i ringdans omkring. En annan lägger aln till aln å en utmärkt vacker portière, medan duktyger, handdukar med flere enklare väfnader öfverlämnas åt de mindre försigkomna.

Äfven lämnas undervisning i glödritning, målning med flere slag af modern konstslöjd, lämpade efter hvars och ens håg och fallenhet, och som ett bevis på det goda resultatet af fru Öströms sträfvanden i detta afseende kan nämnas, att å fjolårets slöjdutställning i Leksand tilldelades första priset, länets hushållningssällskaps silfvermedalj, åt utställningen af elevarbeten från Siljansnäs' hushållsskola.

Klockan 3 ljuder middagsklockan, och nu gäller det för vederbörande att visa, att de begagnat sig af fru Öströms goda råd och lärdomar. Kyrkoherden är nämligen en mycket kritisk domare, och inte duger det att komma med någon misslyckad rätt! Klockan 6 kommer det trefliga eftermiddagskaffet med sitt goda, hembakade »dopp», och efter denna tid få flickorna själfva disponera öfver återstoden af dagen.

Ty man arbetar ej ständigt i Siljansnäs. Tiden räcker äfven till för promenader i de vackra skogarna och omnejderna, intressanta och lärorika utflykter till traktens på historiska minnen och naturskönheter så rika platser. På sommaren är ångbåts- och järnvägsförbindelsen mellan de världsbekanta orterna Leksand, Siljansnäs, Rättvik, Mora, Orsa o. s. v. mycket liflig och turistströmmen en stark påminnelse om världslifvets väldiga pulsådra. På vintern däremot är det tyst där uppe vid Siljans stränder, och Siljansnäs isynnerhet återtager då sin karaktär af fordomtima enkelhet och tilltalande landtlighet. Inga ångbåtspipor skära luften med sitt gälla eller hesa ljud, ingen rök från lokomotiven fläckar den hvita snön. Blott kyrkklockorna klinga från höjder och dalar, och i stora flockar vandrar den nationalklädda allmogen om söndagen fram mot kyrkan.

FRÅN HUSMODERS- OCH ARBETSSKOLAN I SILJANSNÄS' PRÄSTGÅRD.
1. UTSIKT AF SILJANSNÄS. 2. KÖKET. 3. ETT AF ELEVRUMMEN.

Och färderna sedan på Siljans blanka spegel efter frustande springare med klingande bjällror samt rundt omkring det härligaste panorama af snötäckta berg och skogar i rimfrostens granna skrud! Ja, jag vet ej, hvilket är mest storslaget, landskapet i vinter- eller sommardräkt? Men Dalarna är alltid vackert, och helt säkert ångrar ingen en färd dit upp till det vackra Siljansnäs och dess hushållsskola, antingen det nu sker, när det lider mot de långa vinteraftnarna och det stilla hemlifvet, eller när björkarna på nytt börja löfvas och lärkan slår sin drill i den klara skyn.

SLÄKT. NÅGRA REFLEXIONER MED HÄNSYN TILL FAMILJELIFVET.

»Himlen måste vara en plats, där det icke finnes släktingar...»

HVARFÖR TALAS det så ofta om att »släkten är värst»? Det må ligga någon djup sanning häri, liksom i de flesta ordspråk; det är »visdom från gatan». Släktskapen endast nödvändiggör icke tillgifvenhet, men det anses i allmänhet att därför att min fars mosters kusin är boende i samma stad som jag, själarnas sympati och kärlek måste vara så stor, att umgänge är självskrifvet. Och härmed, i detta »måste» ligger nog »pudelns kärna»; vi måste, därför att vi äro släkt!

Af denna skefva uppfattning uppkomma en hel del »oegentligheter» i vårt lif, som gör släktskapen till en tung börda och ett ok för våra axlar; i stället för att ha ett litet valdt umgänge, passande för vår ekonomi och vår ålder, fylles vår våning med fastrar och mostrar och kusiner och tanter i tredje och fjärde led, för hvilka vi icke hysa någon särskild tillgifvenhet, ej heller de för oss, — men de äro släkt och de m å s t e bjudas, om både de och vi ha aldrig så tråkigt.

Fråga den unge man, som, själf utan anförvanter, gift sig in i en stor familj. Han kan tyda dig skrifterna och omtala det martyrskap, som blir följden af släktskapen. Här finns moster Mina, som är läsare och sjunger Sankey och Moody, här finns faster Charlotte, som är »gräsätare» och teosof, vidare faster Sofi, som är schartauan och därtill stendöf, men också stenrik, och sist men icke minst tant Hedda, som vill råda och styra och härska öfver allt och alla och ve den, som vågar vara af en annan mening. Alla dessa oräkneliga kvinnliga släktingar, som blott för släktskapens skull anse sig ha rätt att komma och gå ogeneradt, ut och in, säga och tycka hvad de vilja, ha öppnat mången fallgrop, för att icke säga graf, för de ungas lycka! Alla fordra de uppmärksamhet, alla vilja att deras råd skola lydas, och under tiden bli de ungas hem en vallfartsort, där aldrig mannen får vara i fred, utan med förskräckelse tänker på, hvilka eller hvilken af tanterna, som garnera väggarna eller »breda» sig i soffan, när han, trött och önskande hvila och tystnad, kommer hem från skola, ämbetslokal eller kontor.

Kan han då icke fullt dölja sina känslor, heter det: »Hvad du ser sur ut!» »Hvad går det åt dig?» »Du är just ingen treflig värd», »Äro alla äkta män lika trefliga som du» etc.; hvarför skulle man tiga med sina tankar, när man är »släkt», då behöfs väl ingen hänsyn och artighet eller takt!?

Och så blir hustrun ond för att mannen blir ond och tycker, att han borde vara artig mot släktingarne, icke betänkande huru de missbruka hans gästfrihet och att det är hennes plikt mot honom att artigt men bestämdt säga ifrån vid första bästa tillfälle, det tiden för deras besök måste väljas så, att mannen icke blir störd i den hvila och trefnad, han har rätt att fordra i och af hemmet.

W. Fahlstedt foto.

FRÅN VÅRFESTEN Å SKANSEN: »KÄRA FARS» BRÖLLOP. FESTMÅLTIDEN I LAXBROSTUGAN.

Nu är det nog i allmänhet så, att den unga frun själf är orsaken till, att »mostrarna» intaga så säker position. I sin förtjusning öfver det nya hemmet och i sitt hjärtas öfversvallande glädje vill hon visa alla, hur trefligt hon har, i sin ifver begär hon råd och gör frågor och öppnar så sina portar för fienden — släkten — som med pukor och trumpeter drager därin och tager den plats i besittning, som den först efter mycket obehag och mycken tyst eller öppen strid lämnar!

Nu kan invändas, att de mena väl och vilja de ungas bästa — men hvar skall man fordra takt, lifserfarenhet och människokännedom, om icke hos de äldre; dock är det just dessa tre egenskaper, som sådana »mostrar» sakna! Tyvärr är det icke endast det onda uppsåtet, som åstadkommer ondt, detta födes lika ofta af tanklöshet och obefogadt nit!

Att herrar i allmänhet äro rädda för äldre fruntimmer, vare sig gifta eller ogifta, beror nog mest därpå, att dessa sällan förstå att lämpa samtalsämnet efter herrarnes smak, utan de »haspla på» utan urskillning, om pigor och barn och hushåll och äro nöjda bara de få njuta af sin egen röst, invänta icke svaret på de frågor de själfva framställt, utan orden fara som »den brusande vilda ström» öfver deras läppar. Och sådant forceradt prat utan plan eller innehåll kan drifva äfven den starkaste på flykten, helst om hjärnan förut är ansträngd af tankearbete! Är mannen viljekraftig, kan det sluta med, att han tydligt, men kanske icke alltför artigt, säger ifrån, att »mitt hem är min borg», där jag vill och måste ha ro, hvila och tystnad, och det kan sluta lyckligt, med att »mostrarna» foga sig, böja sig och underordna sig, kufvade af den manliga viljans styrka, som alltid imponerar på kvinnan. Men det finnes åter andra, som för husfridens skull tiga och lida, tills de alls icke ha något hem i detta ords vackraste mening, utan blott ett logi, där de äta och sofva; äta middag nämligen, ty kvällarna tillbringas oftast utomhus hos vänner eller på värdshus, af fruktan för att annars nödgas åhöra moster Minas sånger eller faster Sofies teosofiska föreläsningar med mera sådant. Och hvad slags familjelycka, som häraf framkommer och uppstår, härom behöfs icke ordas! Men finns det då inga snälla gamla tanter och mostrar? Jo, säkert, Gud vare lof, milda, förståndiga, stilla, som likt goda andar skydda och värna det unga hemmets lycka, men det är icke för dem dessa rader äro skrifna! — De timmar vi ha främmande eller gästa andra äro ämnade att tillföra själen nya krafter, idéer och tankar! Ämnade att gifva oss nöje och glädje! Men huru förfuska vi icke dessa gåfvor, så att de istället bli oss till plåga och förskräckelse.

»Släktingarna» äro de af årets milstolpar, hvilka med motvilja och otrefnad måste passeras! —

Vi kalla oss frie medborgare, men vi ha icke mod att ärligt säga: »Jag har hvarken råd eller lust att ha så stort umgänge; ehuru vi äro släkt, låt oss vara goda vänner och ha trefligt, när vi råkas, men låt oss afkasta släktskap i form af bjudningar och middagar, dem vi alla tycka äro lika tråkiga och betungande»! Huru ärligt, manligt och modigt vore icke detta! Lifvet är ändå så drygt och svårt att lefva, hvarför draga vi så onödigt bördor, dem vi med litet klokhet och mod alldeles kunna befria oss ifrån? De personer, hvilkas sällsamhet att blifva goda och känna oss nöjda, skap på oss inverkar förädlande, så att vi glada och lyckliga, de äro förvisso våra verkliga släktingar, de, som kunna framtrolla dessa sällsynta stämningar. Att tvingas tillsammans med dem vi hafva motvilja för, demoraliserar sakta, men säkert; låt oss därför söka våra enda verkliga släktingars, själsfrändernas, sällskap, och vi skola finna, att d e n släkten alls icke är värst, utan tvärtom bäst.

»FRIGJORD SLÄKTING».

Pröfva det nya seklets förnämsta munvatten
Extra koncentrerad ASEPTOL à 2 kronor per flaska; verksammaste antisepticum; oskadlig, särdeles angenäm, kylande smak; drygast, i längden billigast, mångsidigast nyttig.
S:t Eriks Tekn. Fabrik, Stockholm.

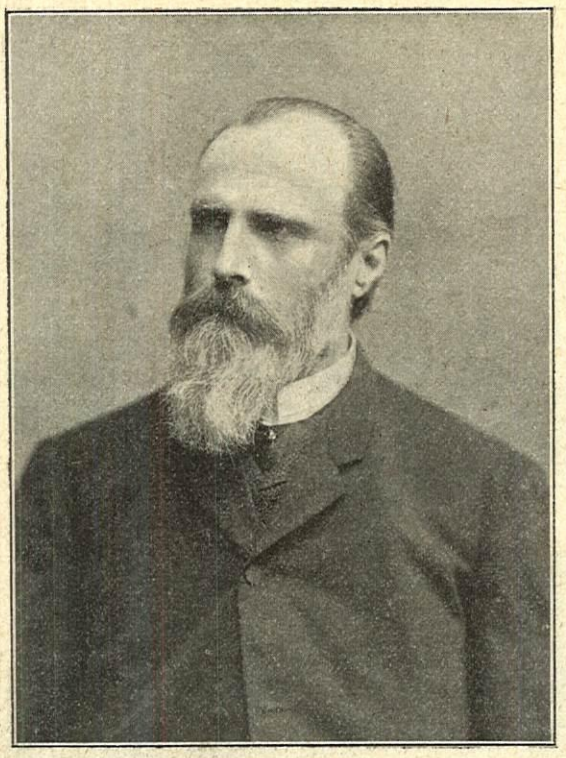

G. Florman foto.

ROBERT ALMSTRÖM.

EN HALFSEKELSJUBILAR.

EN AF DEN SISTFÖRFLUTNA veckans dagar var en minnes- och högtidsdag för Rörstrands porslinsfabrik, ty då hade nämligen 50 år förflutit, sedan fabrikens nuvarande disponent, *Robert Almström,* trädde i det stora industrietablissementets tjänst. Jubilaren blef denna dag gifvetvis föremå för varma och sympatiska hyllningar från fabrikens hela personal, hvarvid till honom öfverlämnades ett stort, konstnärligt siradt album, innehållande fotografier af Rörstrands tjänstemän, förmän och arbetare.

Robert Almström föddes i Åmål 1834, där hans fader var apotekare. Senare flyttade denne till Stockholm för att öfvertaga platsen som lärare och t. f. professor i kemisk teknologi vid Teknologiska institutet. Robert Almström inträdde, efter studier vid skola och gymnasium, den 28 maj 1850, vid 15 ½ års ålder, i Rörstrands porslinsfabriks tjänst som kontorist. Hans ovanliga begåfning fäste snart hans förmäns uppmärksamhet på honom; Almström sattes i tillfälle att förkofra sina kunskaper i kemi, dels genom bokliga och praktiska studier hemma, och dels genom en studieresa till Englands förnämsta porslinsfabriker. Återkommen, antogs han, 20 år gammal, till förste verkmästare vid Rörstrand. Sedan gick det oafbrutet framåt. Redan inom några år blef han teknisk ledare af fabriken, hvilket han sedan allt framgent varit. Då fabriken 1868 ställdes på aktier, blef sålunda Almström teknisk disponent, medan åt bruksägaren Holdo Stråle anförtroddes den administrativa ledningen. Då denne år 1893 på grund af sjuklighet drog sig tillbaka, öfvertogs äfven fabrikens administrativa ledning af Almström.

Dessa äro de yttre konturerna af Robert Almströms verksamhet i Rörstrands tjänst. Huru betydelsefull denna verksamhet varit, kan man sluta sig till däraf, att fabrikens tillverkning under de 45 år, Almström verkat som teknisk ledare, mer än tiodubblats. Fabriken sysselsätter nu mer än 1,000 arbetare; dess tillverkningsvärde är 2 mill. kr. årligen. Att Rörstrands fabrik utvecklats på ett så storartadt sätt och att fabrikens alster nu kunna upptaga täflan hvar och med hvem som helst, det måste till stor, ja, till största delen tillskrifvas Almströms energi och insikter.

Förutom disponentbefattningen vid Rörstrand innehar Almström äfven åtskilliga viktiga kommunala sysslor, dem han likaledes bekläder med aldrig svikande nit och intresse. Bland de många yttre utmärkelser, som tillfallit honom under hans verksamma lif, kan han äfven räkna franska Hederslegionens riddarkors.

Disponenten Almström står nu vid 66 års ålder alltjämt lika spänstig och verksamhetsduglig, hvadan det är att hoppas, att såväl Rörstrands fabrik som ock hela samhället ännu länge skola få njuta förmånen af hans dugande kraft och sunda, rätttänkande sinnelag.

BREF FRÅN PARIS.

SVENSK KONSTSLÖJD OCH KONSTINDUSTRI.

EMELLAN LE MATIN och smörklicken på min morgonkaffebricka i dag låg ett kärt litet bref från Sverige, från en af mina bästa kvinnliga vänner. Den lilla frun berättade, att vädret i Hemköping var småruskigt, att de söta barnen voro snälla, och att äggen nu kostade 1 kr. tjoget. Så, i ett postscriptum, tackade hon mig för Pariserbrefven, dem hon naturligtvis läst i sin Idun, men förmenade, att det kanske blef en smula »torrt» i längden att så där med katalogen i hand vandra omkring mellan idel utställningsmontrer, och undrade, om det stora och rika Paris icke också hade andra bilder att bjuda, bilder skälfvande af lifvets eget varma, pulserande blod, bilder, flammande af dess grella, skarpt motsatta färger...

Ack, jag förstår er så väl, kära väninna! Visst lefves här ett rikt växlande och intensivt lif, med starka mänskliga känslor. Här ser och upplefver man på en dag mer än kanske ibland under långa månader i det fredliga hvardagslifvet därhemma. Här är himmelens blå djupare, solens glöd mer brännande, blommornas doft mer berusande, språkets rytm lidelsefullare, gatans larm öfverdöfvande, lyxen bländande, skrattet gällare, trasorna eländigare och tårarne bittrare. Här är hvarje timme en roman, hvarje ögonblick en etsande lifsbild. Och några brottstycken, några svaga reflexer från detta underbara världsstadspanorama, som dagligen rullas upp för mina ögon, skall väl äfven jag djärfvas att söka fånga...

Men nu — det kan icke hjälpas, min kära väninna — är dock min första och närmaste uppgift att, med katalogen i hand och, som jag hoppas, fortfarande med eder vid min sida, vandra fram genom utställningsfälten för att genom de hundra palatsens tusen förvirrande vägar söka upp hvad närmast bör intressera en svensk läsekrets. Jag medgifver, att denna vandring ibland kan synas både enformig och tröttande, men efteråt, i minnets och hvilans ro, när vi smälta och sofra hvad vi sett, då måste vi väl dock medgifva, att bakom denna stela parad af utställningsföremål af de mest växlande slag, mellan trådarne i »vår villas» färgbrokiga allmogeväfnader, hamradt in i smidet i vår järnutställnings ståtliga montrer, mellan kärnvedens fibrer i »skogarnas palats», bland slöjdverktygen och läroböckerna i våra skolors uppvisning — att under allt detta gömmas så rika och betydelsefulla fonder af fosterländskt arbete, framåtskridande och kultur, att våra steg för att samla de spridda dragen dock väl icke voro förspillda.

I dag skall visserligen vår väg blifva belagd med mjuka, färgrika flossamattor, dunigt svällande sidenkuddar och smyckad med bonaders konstnärliga bilder — men icke vet jag, om den därför blir lättare att vandra! Jag hade nämligen nu ämnat få föra eder till den svenska konstslöjdens och konstindrustriens utställning vid Invalidesplanaden, där efter den lifligt, men något oroligt dekorerade palatsgatan, med Invaliddomens mäktiga, gyllenflammande kupol i fonden, les manufactures nationales dukat sina hart när oöfverskådliga och oskattbara skatter. När man från Champs Elysées passerar den nya Alexanderbron och mellan de väldiga pylonerna med sina stegrande vinghästar träder in på Invalidesplanaden, har man att söka Sverige i byggnadsräckan till höger. Ledda af erfarenheten, begifva vi oss genast upp på galleriet, men behöfva ej möda våra trötta ben i några trappor, utan begagna en af de »rullande ramper», som här, liksom flerstädes inom utställningspalatsen, från nedre våningens salar leda upp till läktarne. Det är en sorts ändlösa remmar, som öfver rullar glida uppför i sakta stigning, och man klifver endast på och låter sig mellan ledstångsbarrièrerna föras upp till högre regioner.

Flaggdekorationens välkända, blågula färger leda oss på långt håll fram till vårt mål.

Den svenska konstslöjd- och konstindustriutställningen är ordnad i fem afdelningar, fem utåt öppna rum i en sammanhängande fil efter galleriets yttergång. Dessa äro inramade i en kringbyggnad med mellanväggar i grönlaserad furu, i en enkel, nordisk drakstil af god dekorativ verkan.

Det är här, som den numera så glädjande högt uppdrifna svenska textilkonsten, kvinnoslöjden par préférence, firar sina triumfer. Först i räckan af de fem utställningssalarna möter oss Handarbetets vänners charmanta och representativa utställning, och fröken Julie Wiman för oss omkring bland dess skatter med en älskvärdhet, som genast kommer oss att känna oss på det angenämaste hemmastadda. För öfrigt igenkänna vi rundt om gamla bekanta och vänner. Se där t. ex. i fonden Carl Larsons stora gobelin »Kräftfiske», hvars originellt behandlade motiv redan dragit allvarsamma spekulanter. Väggarna rundt om äro dekorerade med karaktäristiska och smakfulla bonader i linneapplikation af fröknarna Widebeck och Vestberg, gardiner i skiftande stilar och mönster af samma välkända konstnärsbolag, konstväfnader i linne af fröken Maria Sjöström, gobeliner — eller rättare haute-lisser — af fröken Sjöström och artisten Wennerberg m. m.. Golfvet täckes af en praktfull flossamatta af Widebeck och Vestberg, och den vackra interiören utfylles af stolar i broderi, linneapplikation och gobelin af fröknarna Maria Adelborg, Maria Sjöström m. fl., charmanta kuddar i olika format och former och en mångfald andra smakfulla handarbeten, det hela vittnande om den ledande och berömvärda roll, som Handarbetets vänner spelar för vår inhemska textila konst.

I en särskild liten afdelning utställer sällskapet vackra prof på paramentik, hvaribland ett charmant antependium i rödt jämte altarduk af fröken Agnes Branting. Här återfinna vi ock med nöje Carl Larsons förut genom Idun bekanta gobelin »S:ta Birgitta».

I afdelningen närmast intill häfdar Aktiebolaget Svensk konstslöjdutställning (Selma Giöbel) sin erkändt höga ståndpunkt vid sidan af Handarbetets vänner. Fröknarna Hjellman och Lundblad äro här besökarens sakkunniga och förbindliga ciceroner.

Som bekant är det artisten Alf. Wallander, som inom denna affär är den konstnärlige besjälaren. Hans skolade smak och rika fantasi göra sig också gällande genom ett flertal af de mera betydande arbetena. Som midtdekoration på fondväggen gör hans kända, nyligen fullbordade gobelin (haute-lisse) en ypperlig effekt. Dessutom på sidoväggarna flere af konstnärens tidigare gobeliner med växt- och fågelmotiv: skator, fasaner, ugglor i stiliseradt bladverk. I ett hörn en vacker hörnsoffa i mo-

Ett verkligt delikat
KAFFE
som dessutom ställer sig både drygt och billigt

HUSMÖDRAR!

är GRAFSTRÖM & C:os ångrostade
KAFFE
i Stockholm
Regeringsgatan 31
Storkyrkobrink. 8
Götgatan 9
samt hos
de förnämsta specerister i Stockholm och landsorten.

dern stil — skulpterad ek och grön boj — också den af Wallander. Vidare, af samme mästare, en präktig ekkista med järnbeslag, gobelinklädda länstolar, skärmar och kuddar rundt om. De skulpterade träsakerna, kåsor, stånkor och skålar, visa sig särskildt mycket begärliga för franska köpare.

Af en synnerligen rik och lustre verkan är ett vackert litet skåp i mahogny och kristallglas, fylldt med smärre, broderade kuddar i skimrande silkens och sidens färgrika spel.

Glädjande att nämna, har det svenska textila arbetet rönt lifligt intresse och stort erkännande på världsutställningen, bland hvars oöfverskådliga rikedomar det sannerligen icke är en lätt sak att göra sig särskildt bemärkt. Så har museet i Wien och äfven andra offentliga samlingar skyndat att göra afsevärda inköp från såväl Handarbetets vänner som Aktiebolaget Svensk konstslöjdutställning, och privata köpare, icke minst ur den i smakfrågor fordringsfulla artistvärlden, ha redan tillförsäkrat sig besittningsrätten till många af utställningens pärlor.

Nästa afdelning, som utgör midtpartiet i filen af de fem, upptages hufvudsakligen af Eskilstunafabrikanternas världsbekanta varor.

Midtmontern på golfvet upptages af en liten, men gedigen guldsmedsutställning, där K. Andersons smakfulla silfverpendyler, prispokaler och dopfunt, Möllenborgs kyrksilfver, i Idun redan förut afbildade snäcka och kandelabrar samt Axelsons lejonuppburna silfverurna och präktiga jardinière tilldraga sig förtjänt uppmärksamhet. Dessutom framvisar i denna afdelning den välkända Linderothska urmakerifirman på tvänne smärre montrer diverse prof af sin konst.

Fortsätta vi så vår vandring, komma vi slutligen till våra porslinsbruks utställningar, hvilka på ett glädjande vis bekräfta det höga uppsving, denna industri numera gjort äfven i vårt land. Rörstrands rikhaltiga samling af alla slags konst- och dekorationskärl i äkta porslin ter sig helt enkelt magnifikt emot sin fond af gråblå sammet, och de talrika inköp, som museer och enskilda dagligen verkställa, bevisa till fullo, att de förstå att uppskatta såväl den konstnärliga smaken i teckning och modellering som det fulländade tekniska utförandet. Ej mindre framgång röner Gustafsbergs utställning i afdelningen näst invid — denna ordnad mot en bakgrund i rödt — och de ytterst effektfulla och moderna fajanserna i grönt och i blått af Gunnar Wennerberg ha i synnerhet en strykande åtgång.

Sist, men icke sämst, kommer så Kosta glasbruks i dubbel bemärkelse strålande utställning af kristallglas. Den är anordnad på en mindre, men mycket effektfull monter framför skiljeväggen mellan de båda porslinsbruksutställningarna. Förtjusande äro framför allt de slipade konstglasen af kristall i tvänne olika färger, komponerade af artisten Wennerberg. Dessa utsökta pjäser locka också, trots de jämförelsevis höga priser, som betingas af den ytterst kräfvande fabrikationen, skaror af beundrande afnämare ur samlares och kännares led och torde mer än något annat bidraga till att stadfästa det svenska kristallglasets goda anseende i baccaratens hemland.

JOHAN NORDLING.

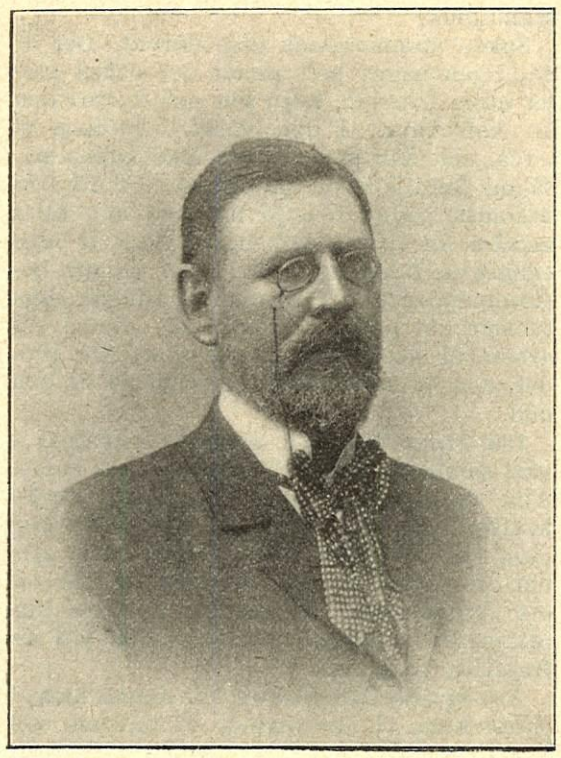

Roesler foto.

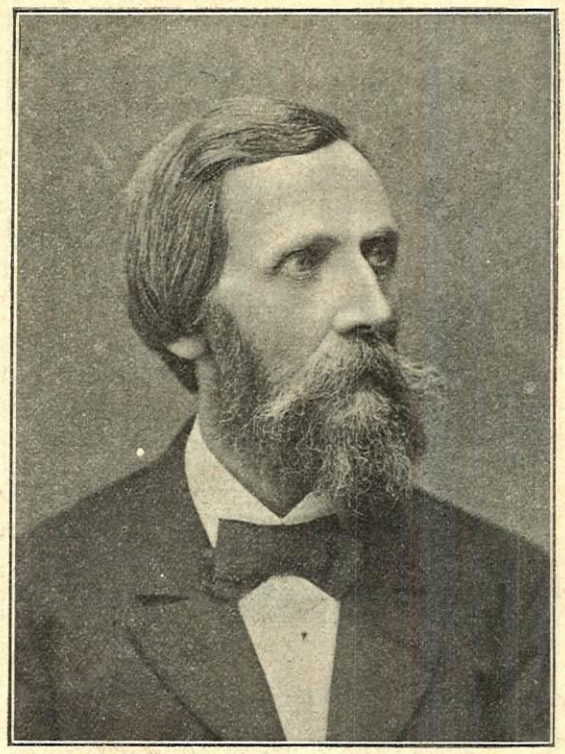

G. Florman foto.

GUSTAF UPMARK.

EN STOR FÖRLUST drabbade vårt konstlif, då intendenten vid Nationalmusei konstafdelning, Gustaf Henrik Wilhelm Upmark, härom dagen afled efter en längre tids svårt lidande. Hans offentliga lifsgärning har nämligen varit af mycket stor betydelse för nationens kulturutveckling.

»Det finns,» skrifver om Upmark det framstående märket O. L. i Svenska Dagbladet, »under de sista trettio åren ingen, som sysselsatt sig med konst i en eller annan form, såsom utöfvande artist, som studerande historiker, som njutande dilettant och betraktare, hvilken icke råkat på Gustaf Upmark, och icke haft hjälp och stöd af hans för alla konstens uppgifter, från de mest monumentala till de mest anspråkslösa, öppna sinnelag, af hans friska ord och hans breda, insiktsfulla, för all intolerans främmande konstkärlek, som i samma famntag inneslöt gammalt och nytt, vår inhemska målnings första och sista alster, Vasatidens grusade spillror och bleknade spår, såväl som den Klingerska framtidskonstens ur synkretsens fjärran vinkande skönhet. I ett otal af konstnärliga kommittéer, utställningsstyrelser och samfund har han varit den drifvande kraften och alltid med samma varma och trygga säkerhet och samma klara, uppodlade konstförståelse sträfvat för ädel form och förfinad smak. Under lång tid lärare vid Tekniska skolan, ägnade han en brorslott af sin kraft åt konstslöjden, och, mer än man kan mäta, har hans mångsidiga inflytande bidragit till den onekliga höjning i artistisk uppfattning inom vårt land, som kännetecknar de två sista decennierna. De äro således icke lätt räknade, som denna dag i tacksamhet och saknad erinra sig hans person och hans lifsverk. — — —

Gustaf Upmarks biografi är föga invecklad. Den ligger helt och hållet i datumen för hans tjänstgöring i det museum, hvilkets omorganisator och chef han blef, samt i titlarna på den rad större och mindre konsthistoriska undersökningar, hvilka han publicerat och som låtit oss följa gången af hans uthålliga och framgångsrika forskarflit.

Gustaf Upmark föddes den 29 februari 1844. Han blef student 1861, filosofie doktor 1869, och samma höst begynte han sitt arbete i Nationalmuseum som e. o. amanuens. I hela trettio år har han sålunda tillhört detsamma och genom själfva kontinuiteten i sträfvande ej minst förmått göra en så stor insats i dess utveckling.»

Som enskild person efterlämnar den aflidne minnet af en den mest vänsälla och karaktärsfina människa, och äfven därför går sorgen öfver hans död ut öfver vida kretsar.

N. FR. SANDER.

EFTER EN längre tids lidande afled härstädes under loppet af förra veckan en af de aderton i Svenska akademien, kanslirådet N. Fr. Sander, 72 år gammal.

Sander aflade fil. kandidatexamen 1855 och ämnade sedan bereda sig till docentur i estetik, men ingick i stället 1856 som extra ordinarie i ecklesiastikdepartementet, 1857 promoverades han till fil. d:r. Åren 1864—65 företog han som Letterstedtsk stipendiat en resa till södra Europa i och för konststudier, och efter hemkomsten fick han 1866 anställning som e. o. amanuens vid konstafdelningen i Nationalmuseum. Efter att 1874 ha blifvit befordrad till kanslisekreterare i ecklesiastikdepartementet lämnade han sin tjänst vid museet, men förordnades i stället till ledamot af museinämnden, hvilken han sedermera i ett par decennier tillhörde. 1880 fick han anbud att bli Nationalmusei intendent, men undanbad sig uppdraget. Inom departementet befordrades han 1882 till kansliråd och innehade sedan denna plats till 1893, då han tog afsked med pension. 1884 valdes han till hedersledamot af Fria konsternas akademi och 1889 till en af de aderton i Svenska akademien.

Sander har utöfvat en omfattande och mångsidig litterär verksamhet. Redan 1853 erhöll han Svenska akademiens stora pris för diktcykeln »Den fallande stjärnan». Han har dessutom utgifvit flere samlingar originaldikter och öfversättningar, särskildt från nygrekiskan och engelskan. Gent emot den kosmopolitiska konstriktningen i vår tid höll S. oafblåtligt fast vid den fosterländska konstens kraf. Ehuru stor beundrare af den klassiska litteraturen och konsten, uttalade han sig bestämdt emot en blind antikdyrkan. Frukten af hans verksamhet i Nationalmuseum blef bl. a. ett om samvetsgrann forskning vittnande arbete »Nationalmuseum, bidrag till tafvelgalleriets historia», hvilket utkom i fyra delar 1872—1876. Under senare delen af sitt lif ägnade han sig med hänförelse åt studiet af den fornnordiska litteraturen och den nordiska mytforskningen, på hvilka områden han utgaf en mängd arbeten.

Han tillhörde icke de stora andarnes krets, men han var en för dikt, vetenskap och konst varmt intresserad person, som bland alla som kände honom efterlämnar minnet af en flärdlös, känslig och ytterst liflig natur, som ej tvekade att sätta in hela sin kraft på det som vunnit hans intressen.

Sander afled ogift.

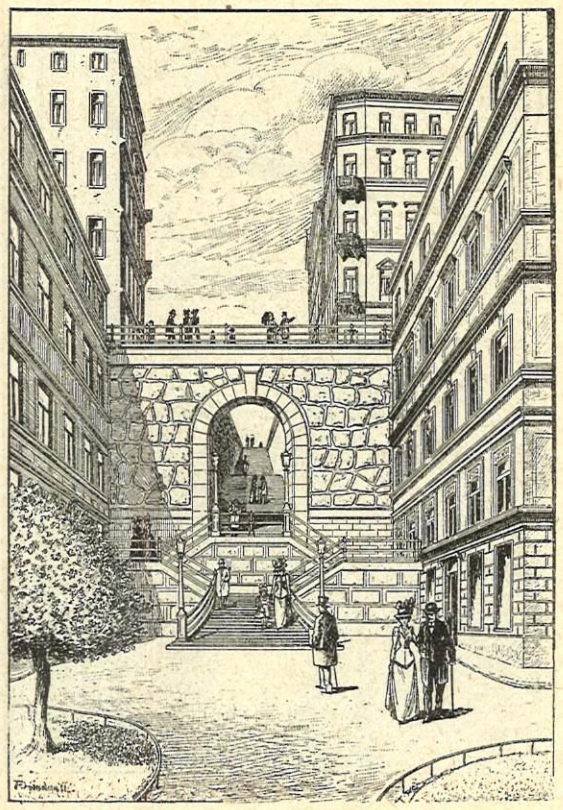

KAMMAKAREGATANS MYNNING VID REGERINGSGATAN.

ÄNKOR OCH FADERLÖSA. FÖR IDUN AF HILDA SACHS.

BELÖNAD MED 1:A PRIS VID IDUNS LITTERÄRA PRISTÄFLING.

DE FÖRSTA, i vårt land såväl som i andra länder, hvilka sysselsatte sig med kvinnosaken, insågo redan i början, att rätten till arbete, tillträde till allt flere förvärfsgrenar, utbildandet till dessa nya yrken var en af de allra viktigaste sidorna af sträfvandet för kvinnornas frigörelse. Att kunna försörja sig själf, att icke såsom i gamla tider vara ett påhäng och nådehjon hos släktingar, det är också den af de nya satserna, som trängt mest igenom, och af hvilken vi genom de förändringar den åstadkommit under de senaste tiotalen kunna se lysande frukter.

Ett af de viktigaste villkoren för framåtskridande är det, som därigenom blifvit fastslaget — en riktig väg, på hvilken vi hunnit ett godt stycke. Ty all personlig frihet hvilar ju ytterst på ekonomisk självständighet.

Saken stannar dock icke därvid. Det är nämligen något helt annat det också gäller utom friheten, huru kär och dyrbar den än kan vara. I den värld, i hvilken vi lefva, och där ju de fleste icke kunna påräkna familjs eller anhörigas stöd för sin utkomst, gäller det ju hvarken mer eller mindre än lifvets uppehälle. Det är icke endast en fråga om större eller mindre bestämmanderätt öfver sina handlingar, sina tycken, sin person. Frågan om rätten till arbete är detsamma som kampen för brödet, den är helt enkelt en fråga på lif och död.

Det stora flertalet, så godt som alla i vårt samhälle, måste ju strida denna kamp. Alla måste med sina svaga eller starka krafter taga del i detta, om icke allas krig mot alla, så dock allas täflan med alla om att rycka till sig ett bröd, skaffa sig ett stycke mark att stå på, försäkra sig, åtminstone i någon mån, om utsikt till sin framtida bärgning.

Äro vi alla lika rustade för denna kamp? Om huru vi äro rustade af naturen vill jag icke tala — det är alltför vidlyftigt och oftast alltför ohjälpligt — endast säga några ord om hvad samhällsinstitutionerna göra och icke göra för att rusta oss, huru de bevilja eller neka oss, hjälpa eller förhindra oss att skaffa oss vår utkomst.

Att försörja den uppväxande ungdomen under den tid den bereder sig till sitt blifvande lefnadsyrke tillkommer ju familjen. För undervisningen åter har samhället sörjt, den är i de flesta fall så godt som fri. Frågan ställer sig, hur lång tid familjen kan ha råd att underhålla barnen. Inom arbetsklassen måste de tidigare ut att söka eget förvärf och få nöja sig med den tid, som åtgår för att inhämta folkskolans kurser. Medelklassen åter kan vanligen offra en längre tids läroår, och dess söner sättas oftast i de allmänna läroverken, där afgiften ju icke är högre, än att äfven en del arbetare kunna hålla sina söner där. Dess döttrar? Hvad finnes för dem? Elementarskolorna för flickor, såvida föräldrarna ha råd att betala den i de högre klasserna allt högre afgiften, och som blir högst betungande i en familj med många flickor. Det är därför icke sällsynt, att i samma familj sonen eller sönerna besöka elementarläroverket, döttrarna sluta sina skolstudier med hvad de inhämtat i folkskolan eller fullända dem i någon mindre enskild skola utan vidare värde.

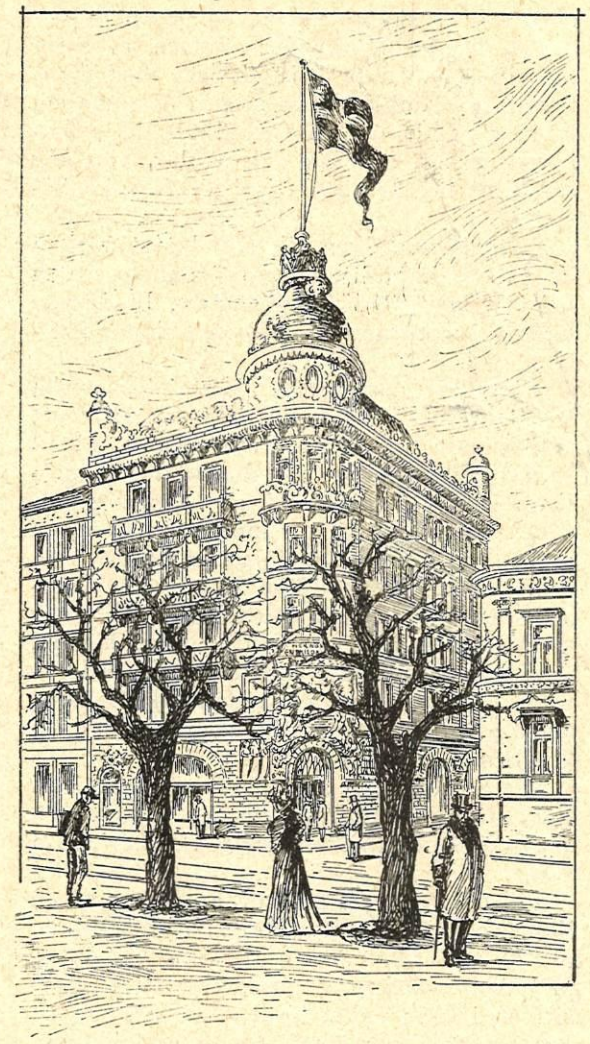

HERNÖSANDS ENSKILDA BANKS NYA PALATS VID KUNGSTRÄDGÅRDEN.

Här är första steget till skillnad, till den olika utrustningen för lifvets strid: gossen, som får en utbildning, hvilken sätter honom i stånd att försörja sig, skapa sig en bana enligt sin familjs stånd och villkor och ofta därutöfver, flickan, som icke på långt när har tillfälle till inhämtande af samma kunskaper och därför också stannar långt efter i hvad hon kan förvärfva med sitt arbete. Hon måste också därför skaffa sig yrken så öfverfyllda af den mängd, som strömmar till dem, att hennes kamp för

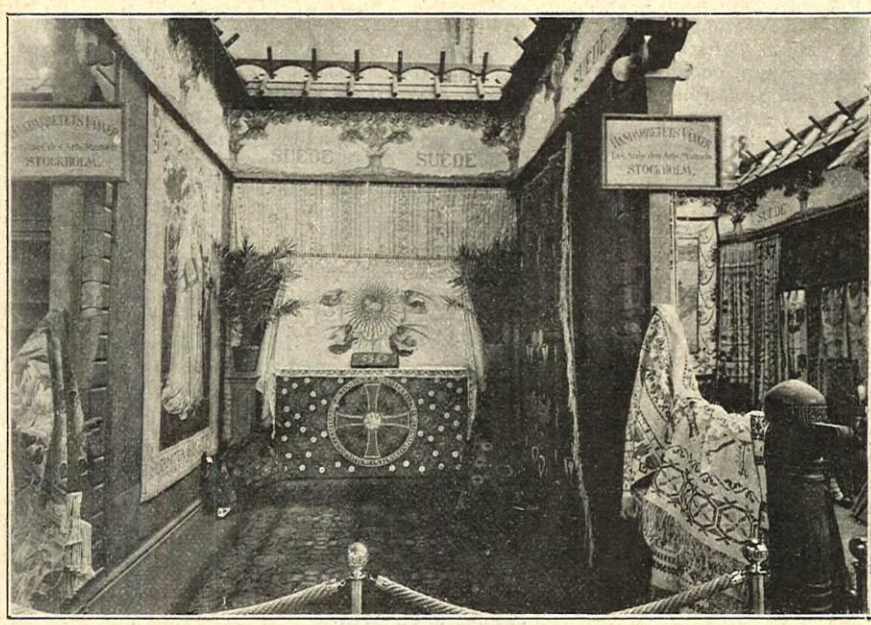

Albin, Paris foto.

HANDARBETETS VÄNNERS PARAMENTIKUTSTÄLLNING Å VÄRLDSEXPOSITIONEN.

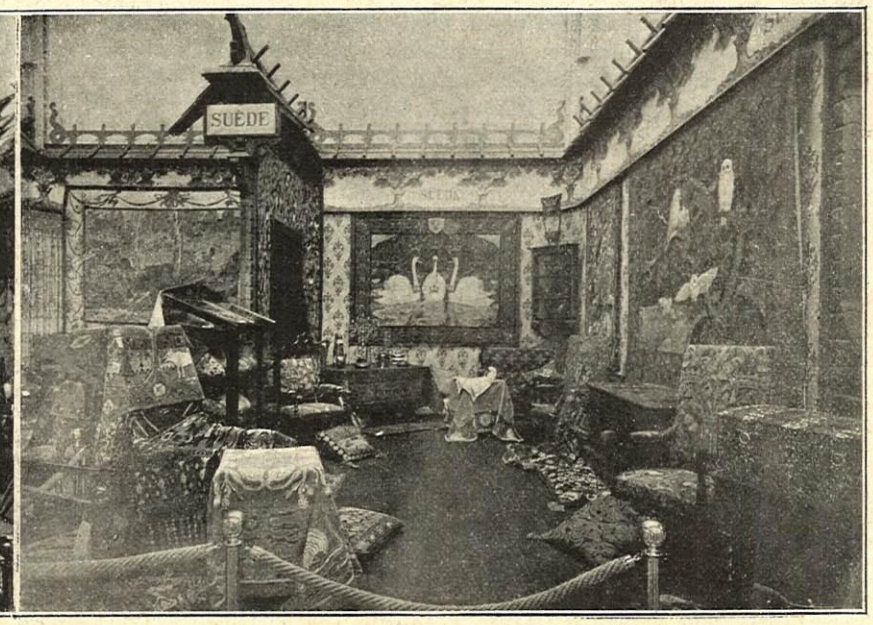

AKTIEBOLAGET SVENSK KONSTSLÖJDUTSTÄLLNING (S. GIÖBEL) Å VÄRLDSEXPOSITIONEN.

O. Rinman foto.

GÖTEBORGS NYA STADSBIBLIOTEK

att skaffa sig arbete — äfven detta sämre aflönade arbete — blir dubbelt hård. Hon har dock samma skyldighet som han att försörja sig. Om också familjen bidrager i den mån den kan och hennes ringa aflöning gör det nödvändigt, så är ju dock detta icke något, som är henne garanteradt för beständigt. Fadern dör, och hon står ensam utan ekonomiskt stöd, nödd och tvungen att endast lita på sig själf.

Man kan nästan vara böjd att finna österländingen rättvisare, som stänger in sina döttrar, låter dem såsom handelsvara gå ur sin hand i en annan mans, då han ej gjort dem skickade att arbeta för att förtjäna.

Västerlandets kvinnor ha samma skyldighet som männen att försörja sig, men de hafva långt ifrån samma villkor, förutsättningar och utsikter.

När de ändtligen på den öfverhopade kvinnliga arbetsmarknaden skaffat sig den eftersträfvade inkomsten, är den liten, anspråkslös, kan den i de allra flesta fall räcka till, så att den arbetande kvinnan enkelt och knapphändigt kan lefva däraf.

Och dock gifves det ett fall, då hon är skyldig att med denna ringa penning — och oftast utan att äga ens den — skaffa bröd icke endast åt sig, utan äfven åt tre, fyra andra, då hon har alldeles samma skyldighet som mannen att försörja familj.

Jag talar om de fall, då mannen dör, då hon blir änka och har ett eller flere barn.

Mannens död! Det är för en hustru icke endast den bittraste sorg, förlusten af den hon älskar, af en vän, en rådgifvare, ett stöd, det är ödsligheten i hemmet, saknaden af den man vant sig vid till sällskap, tomheten för barnen att icke äga en far, tanken att ensam bära ansvaret för deras ledning — en grym, en hjärtslitande sorg.

Och midt i detta tillstånd af djupaste nedslagenhet, af smärta och olycka kommer för de flesta en tanke full af oro, af brännande ängslan och ångest: »Hvaraf skola vi lefva? Hvad skall det bli af mina barn och mig, hur skall jag kunna försörja dem?» Det är icke längre endast sorg. Det är hopplöshet, när dagen gryr, och i nattens ensliga timmar fasa och skräck.

Det är icke något fall af enastående och sällsynt olycka, det jag här skildrar. Statistiken visar, att de flesta äktenskap upplösas genom mannens död. Och då dels män i allmänhet dö tidigare än kvinnor, dels flertalet män är äldre än hustrurna, ofta ett tiotal år eller mer, så inträffar ofta vid mannens frånfälle, att barnen långt ifrån ännu nått myndig ålder, att de just äro i de år, då deras uppfostran kräfver de största utgifterna, då anlag börjat spåras, då man utstakat lefnadsbanor och gjort sig förhoppningar.

Allt ramlar nu öfver ända.

Om jag undantager de få fall, där en samlad eller ärfd förmögenhet är nog stor, för att de kvarlefvande skola kunna fortsätta att föra samma lefnadssätt som förut, så återstå ju visserligen en del, där en pension värnar mot den värsta nöden eller där släktingar lämna understöd. Men det stora flertalet änkor står, sedan boet är uppgjordt, utan några eller med otillräckliga medel att försörja sig och sina barn med.

Inom alla samhällsklasser är ju regeln den, att hustrun ägnat sig åt hemmet. I arbetsklassen har hon visserligen tämligen ofta, åtminstone i större städer eller industricentra, arbetat på någon fabrik. Men detta har hon oftast gjort, emedan mannens arbetsförtjänst var för liten för familjens underhåll, och då hon icke gjort det, är det vid mannens död detta arbete, hon har lättast att tillgripa, emedan det ju ofta icke fordrar någon vidare utbildning eller föregående färdighet. Men huru både hon och barnen skola kunna lefva på den förtjänst, som är beräknad endast för en, och som stundom, till och med under det mannen fanns till, ansågs nödvändig såsom en fyllnad i familjens inkomster, det är ju en gåta. Och till denna gåtas lösning, som icke kan heta annat än nöd och brist, kommer det förhållandet, att hon nu nödgas lämna hemmet och barnen under så godt som hela dagen. Det arbete hon utför i hemmet, då hon under tidiga morgontimmar och i sena kvällen skall syssla med städning och matlagning eller då hon vill försöka den trollkonsten att genom att själf utföra tvätt och lagning och lappning af sina och barnens kläder få budgeten att stämma, kan icke ske annat än på bekostnad af hälsa och krafter, för att icke tala om, att alla de gånger, då födan är knapp, det naturligtvis är hon, som nöjer sig med det minsta.

Många äro dock de fattiga änkor, som icke ens äro i tillfälle att finna detta slags arbete. Ett tillfälligt sådant, att »gå bort på hjälp» o. d. är det enda, som står dem till buds, och tillvaron är än mera osäker. »Samhället ingriper,» säger man, »när nöden är för stor.» Ja. Men samhället ingriper med några kronor i månaden eller med fattighuset.

Jag minnes att, då en som förmögen ansedd köpman i en småstad dog och icke lämnat det minsta efter sig, två af de små sönerna måste sättas i en uppfostringsanstalt för gossar, som genom en donation fanns i staden. Jag minnes moderns sorg. Det var ett hem för de allra fattigaste barn, och dessa voro vana vid allt godt och bekvämt. Man invänder: »det är bättre än intet.» Men jag har heller icke velat tala om direkt död af svält. Jag talar om half nöd och hel förtviflan, om ovisshetens gna-

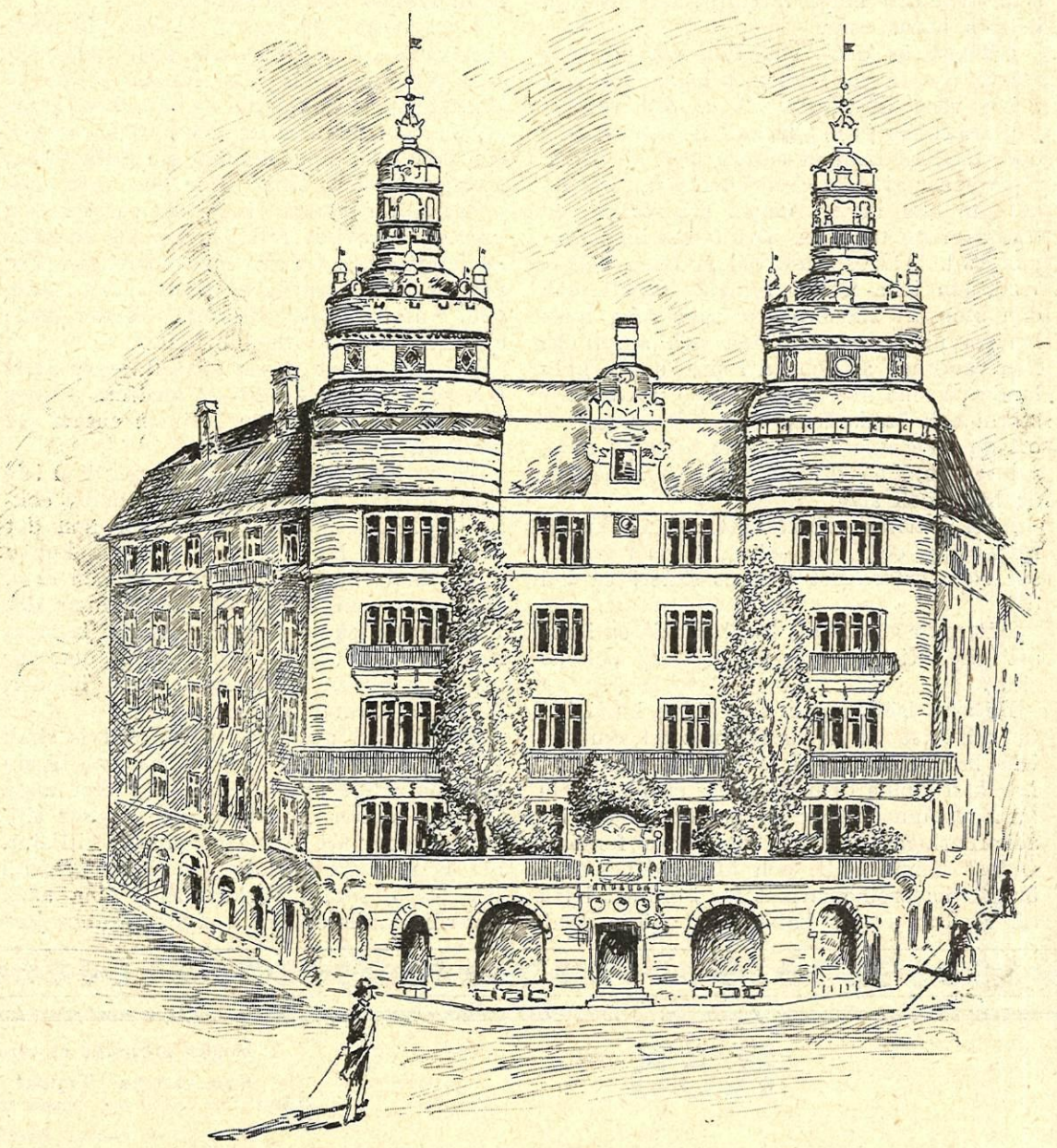

DET NYA PALATSET VID UPLANDSGATANS MYNNING Å NORRA BANTORGET.

gande ängslan och den iråkade fattigdomens pina.

Man säger måhända också, att det öde, som drabbar en familj, då den genom faderns död måste lefva enklare än förut, då den genom dessa ändrade lefnadsvillkor flyttas ned i en annan samhällsställning, icke är något verkligt ondt, det är endast vår fåfänga, som lider, det är slag, som icke skada.

Jag vädjar till alla mödrar. Det är icke fåfängan, som lider, när antalet rum måste inskränkas, när man till biträdandet med hushållets och flere barns skötsel måste ha endast en tjänarinna — eller måhända ingen. Det betyder, att den förr så välvädrade barnkammaren utbytes mot ett gemensamt sofrum för alla, att de minstas dagliga lektimmar i det fria måste inställas, emedan ingen har tid att gå ut med dem.

I våra dagar, då mödrarna såsom hygienens väktarinnor mer än förr veta, hvad ett hälsosamt lefnadssätt betyder, kan redan detta vara ett lidande. Men det gifves svårare sådana. Ett barn kan vara sjukligt och just behöfva denna noggranna hälsovård, ett annat synnerligen begåfvadt för studier, konstnärsskap eller något yrke, som kräfver en alltför dyrbar utbildning, och måste nu, sedan förhoppningarna redan äro väckta, plötsligt ägna sig åt något annat.

Den unge får gråta sina tårar af längtan efter vetande och ljus, drömlif och skönhet, modern får svälja och kväfva sina, som ofta äro långt bittrare: de gälla ju hennes barns sorg.

Hårdast är dock smärtan, när en mor måste åse, huru barnen tvingas att tillgripa rent af hårda yrken. Ett välbärgadt hem såg jag splittradt genom faderns död, modern lämnad ensam med sju barn. Fyra söner gingo i elementarskola. För en af dem blef utväg funnen att stanna, de öfriga gingo till sjös. Det fanns ingen annan råd. Aldrig hade denna bana blifvit vald, om icke nöden tvingat därtill, och den stackars modern har sagt mig, huru hennes nätter voro vånda och sorg, där hon vandrade af och an i sitt rum, grubblande på sina gossar, som voro utsatta för storm och brådstörtad död och kanske — om de undgingo det — ledo brist på föda, måste utstå en dålig behandling, måhända hugg och slag.

Alltför många mörka taflor skulle kunna rullas upp, och hvar och en känner genom sin egen erfarenhet i lifvet säkert en hel del.

Bättre är att fråga: hvad har då en änka att gripa till för att försörja sig och de sina?

De sysselsättningar, som ligga husligheten närmast äro de vanligaste: att, om hon icke har barn eller dessa äro så stora, att hon kan lämna dem, söka sig en plats som husföreståndarinna eller att öppna ett inackorderingshem. Det förra kan försörja endast henne själf, och äfven det senare är ganska problematiskt för flere att lefva af, fordrar något kapital att börja med, synnerligen praktisk blick, tur och relationer.

Kommer så därnäst att öppna någon affär. Men dels fordras äfven härtill kapital och dessutom någon vana vid eller utbildning i att sköta en sådan, dels affärshufvud, som långt ifrån många äga, för att våga försöket.

Stundom händer, att en änka är för gammal för det yrke hon skulle vilja välja. Så kände jag en kvinna af bildad familj, hvars man dog, efterlämnande fem barn. Hon kände lust för barnmorskeyrket och kunde säkert i den stad, där hon var känd såsom förståndig, samvetsgrann och ägande ett behagligt sätt, ha skapat sig en bana och en god framtid för sina barn. Men hon var ett par år utöfver den för inträde i kursen föreskrifna åldern, och hennes hopp att åtminstone genom detta ansträngande yrke kunna försörja sig och de sina gick om intet.

Det händer ju också, att en änka skulle vilja återtaga det yrke hon haft, innan hon gifte sig. Hon har t. ex. varit lärarinna. Vid folkskolan är det ju tillåtet, att kvinnan kvarstår äfven som gift, ehuru för några år sedan ett försök gjordes att rubba hennes ställning, och således har en änka, äfven om hon under giftermålet lämnat sin plats, utsikt att återfå en sådan. Svårare är det, om hon varit guvernant eller anställd i enskild skola, ty tilloppet är här mycket stort och man väljer hellre yngre krafter än en person, som genom att under flere år ägna sig åt något annat, kommit ifrån studier och skolarbete.

I postverkets tjänst, såväl som vid postsparbanken, kan en kvinna kvarstanna såsom gift, men får icke inneha ordinarie befattning. Vid telegrafen kan hon kvarstanna, om mannen är telegraftjänsteman, och kan, om hon lämnat sin befattning, återfå den som änka. Har hon varit gift med utanför stående, beror det på styrelsen i hvarje särskildt fall, om hennes ansökan att återtagas i verkets tjänst beviljas. För platser vid järnvägen finns intet stadgadt i afseende på giftermål. Hinder torde ej finnas för att de bibehållas.

Men äfven om dessa anställningar återfås, så är den inkomst de medföra — det veta vi nog — beräknad för en ensam att lefva af, icke för en familj.

Då en kvinna gifter sig, öfverger hon i de flesta fall det yrke hon har, och om det också bibehålles någon tid, lämnar hon det vanligen, då hon får barn, för att kunna uteslutande ägna sig åt hemmet och dem. Det synes naturligt, att hon lämnar det för barnens skull — men just för barnens skull borde hon kanske behålla det, för att icke senare stå med tomma händer, då de ropa efter bröd.

Det är lätt att säga: »Naturligtvis skall hon först och främst sköta hem och barn.» Och naturligt är ju också, att den unga modern tänker detsamma och ryggar tillbaka ens för att tänka den tanken till slut, att hon skulle förlora sin make och bli lämnad ensam i världen med sina små. Hvarför skulle en sådan olycka drabba just henne? Men lifvet visar, att den drabbar mången, och mer än en har måst erkänna, att om hon haft sitt yrke kvar, om hon försökt ordna med sina barns skötsel, då de voro små, så att hon kunnat öfvervaka den, men ändå bibehållit sitt arbete, så hade de lidit långt mindre däraf, än att hon stod utan förmåga att hjälpa dem, då förtviflans dag kommer.

Hvar finnes väl hjälpen?

Tillvaron af pensioner efter ämbetsmän visar, att staten ansett rättvist och nödvändigt att göra något för de efterlefvande, för änkan och barnen, tills dessa nått myndig ålder.

Men alla andra? Skulle det inte kunna tänkas, att staten kunde använda kvinnor såsom inspektriser vid fattigvården, till sjukvård för de mest obemedlade, eller kommunen anställde dem till att öfvervaka skolkök, arbets- och läsestugor, dylika inrättningar, som vi hoppas skola bli allt mer allmänna, och att sådana platser företrädesvis gåfves åt änkor, som hade barn att försörja? Eller att staten rent af ansloge medel till uppfostran af änkors barn?

Hur man kunde begära något sådant? Emedan samhället anser änkor skyldiga att försörja sina barn, af samma skäl som t. ex. en folkskollärare aflönas högre än en lärarinna, som tagit samma examen och gör samma arbete, skälet att han skall försörja familj. Att han åtnjuter denna högre aflöning kan ju långt ifrån anses rättvist — såvida icke möjligtvis giftermålet gjordes obligatoriskt, hvilket väl ingen lär på allvar vilja föreslå. Men så länge denna och dylika löner gifvas af detta skäl, bör ju åtminstone den kvinna, som har barn att försörja vara lika omhuldad. Männen åtnjuta ju denna högre aflöning, äfven då de icke äga familj. Så är det ju rimligare att ge den, där familj verkligen finnes.

De förslag, som här framställts om upprättandet af särskilda platser med löner nog stora för flere personer att lefva af, och som borde gifvas med företräde åt änkor, som ha barn, böra ej kunna anses oberättigade, när man besinnar, att kvinnan har samma skyldighet som mannen att försörja de sina, men att hon på långt när icke har tillträde till samma ämbeten och högre yrken som han. Universitetet är fritt, teknologiska institutet, hon kan bli tandläkare, apotekare, torde man invända. Ja väl, men till dessa banor och läroanstalter fordras studentexamen — och den är på långt när icke fri såsom den i det närmaste är det för gossar. Att öppna universitetens dörrar för kvinnan, men icke elementarläroverkens, det är, för att begagna en liknelse, som att bjuda någon på teatern, men då denne kommit dit, säga, att han får betala sin biljett själf.

Redan då kvinnan är ogift har hon den sämre lotten: mindre aflönade yrken. Och ändå lägges sedan omsorgen tre-, fyra-, sexdubbel på svagare skuldror.

Upprättandet af de platser jag nyss föreslog är, jag erkänner det, endast palliativ, tills ett bättre sakernas tillstånd inträder. Rättvisa blir det först då, när män och

Köp

Schweizer-Siden!

Begär mönster af våra nyheter i svart, hvitt eller färgadt.

Specialitet: **Tryckt Siden-Foulard, Rayé, Cadrillé, Rå-** och **Tvätt-siden** för kläder och blusar från 90 öre pr meter.

Vi sälja i Sverige **direkt till privatpersoner** och sända de utvalda sidentygerna tullfritt och franko till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern (Schweiz).

Sidentygs-Export.

kvinnor få samma rätt till utbildning, när alla vägar stå dem lika öppna.

Det fall, där olikheten drabbar tyngst, det är hvad jag här velat visa.

Man säger måhända, att det är undantag, att det icke händer så ofta, att mannen faller ifrån, där oförsörjda barn finnas. Statistiska uppgifter har jag icke för handen, och de torde icke ens behöfvas härvidlag. Känd sak är så god som vittnad. Hvar och en af mina läsare har säkert i sin omgifning en mängd fall. Det är hårdt att bli kallad undantag, när man hör till en skara af tusen.

Just när jag skrifver detta, mottager jag ett bref från en vän. Där står bland annat:

»Vet du om, att Signe R:s man är död? Hon har tre barn, och han lämnar ingenting efter sig. Nu börjar hennes kamp för lifvet.»

SANN.

DIN SJÄL är lik de stilla, klara vatten,
som älska dalen, ej de branta stup,
och intet ordsvall myntar känsloskatten,
hvars rikdom gömmes i dess tysta djup.

Men i ditt väsen, ögats blick och rösten
allt vittnar om, hvad djupt i själen bor.
Ty du har diat vid de friska brösten
utaf naturen — vår förskjutna mor.

PONTUS HOLMBERG.

UR DAGSKRÖNIKAN.

FRÅN DET NYA STOCKHOLM och Göteborg meddela vi i dagsnumret några bilder.

Det stora palatset med de om en gammal Vasaborg erinrande tornen ligger vid öfre delen af Norra bantorget och bildar entrén till den från Vasastaden dit framdragna Uplandsgatan. Den andra bilden visar Kammakaregatans blifvande mynning vid Regeringsgatan, förenad med densamma genom trappor, som äro sprängda i berget. Vidare återfinna våra läsare en afbildning af Hernösands Enskilda Banks nya palats vid Kungsträdgårdsgatan, uppfördt efter ritningar af arkitekten E. Lallerstedt och A. Stenberg, samt slutligen af stadsbibliotekets nya charmanta, nyss färdigvordna palats i Göteborg, beläget i parken vid Hagakyrkan.

Denna byggnads arkitekt är hr Hans Hedlund och dess byggmästare J. Dähn. Fasaden ligger åt Vasagatan och den vackra, med rikt bildverk prydda portalen af svensk marmor från Yxhults bruk leder in i en ståtlig vestibul. Från denna kommer man till expeditionsrummet, som medels hiss står i förbindelse med bokvåningarna, läsesalarna m. fl. rum.

Stora läsesalen är hållen i blått och hvarje pulpet med sin elektriska lampa skall afses endast för en person. Längs väggarna löpa läktare med bokhyllor för referentbiblioteket. Salen har från sina stora fönster utsikt åt Hagakyrkan.

I höst torde det vackra bokpalatset bli fullt färdigt att mottaga de vetandets skatter, som där skola inrymmas.

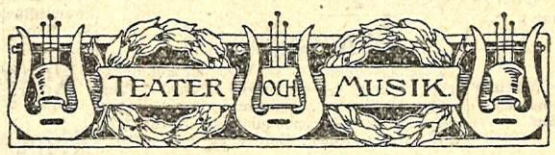

DRAMATISKA TEATERN. Fru Johanne Dybwads gästspel å denna scen är nu afslutadt, men minnet af detsamma skall förvisso bestå hos hufvudstadens teaterpublik, ty det var en konst, så gripande genom sin själfullhet, så bländande genom sin intelligens och sitt absoluta herravälde öfver de tekniska uttrycksmedlen, att något sådant tillförene endast undantagsvis blifvit oss beskärdt.

Som Hilde Wangel i Ibsens drama »Byggmästar Solness» kommo måhända alla dessa fru Dybwads artistiska egenskaper ymnigast till sin rätt, och att där påvisa glanspunkterna i hennes spel, skulle vara detsamma som att genomgå hela rollen scen för scen. Därför vilja vi endast påpeka hennes entré-scen i första akten, hvars i och för sig mäktigt poetiska och lifsskälfvande repliker genom hennes tolkning ställdes i den mest strålande belysning, och tredje aktens slutscen, där hon bokstafligen beträdde extasens högsta tinnar samtidigt som Solness nådde tornspirans spets. Då förstod man, att hon »hörde harpor i luften», den äkta konstens himlaborna strängaspel, som i detta ögonblick äfven kom åskådarnes hjärtan att dallra.

För vår publik har fru Dybwads gästspel varit en vederkvickande oas; vi hafva ej för många sådana förut i vårt teaterlifs Sahara. Hos våra egna artister borde hennes konstnärsskap verka väckande och uppfostrande. Det borde kunna inplanta hos åtskilliga af dem ödmjukhet, hängifvenhet och pietet gent emot det kall, åt hvilket de ägnat sig, så att de ej längre lefva i villfarelsen, att de dramatiska uppgifterna äro till för dem att paradera i och tillskansa sig smekningar åt sin artistfåfänga, utan att den sceniska diktningen ställer allvarliga kraf på deras personlighet, kraf, som de äro förpliktigade att fylla i mån af sin begåfning, såvida de vilja ha namn af konstnärer.

Hr *August Lindbergs* Solness är sedan gammalt välkänd hos den svenska publiken, hvadan det denna gång endast behöfver konstateras, att hans tolkning af den ytterst svåra rollen, med dess hastiga svängningar mellan det sublimas och absurdas båda poler, var lika karaktäristisk och genomarbetad som fordom.

DRAMATISKA TEATERNS ELEVSKOLAS uppvisning den 1 dennes försiggick inför en så godt som fullsatt salong, som icke sparade att genom applåder lägga sin välvilja för de unga eleverna i dagen. Ett och annat lofvande artistämne fanns ock i den lilla skaran, exempelvis frkn *Jansson*, hvilken som Siri i Ernst Ahlgrens enaktare »I telefon» röjde goda anlag för ingenuefacket. Hr *Metzers* begåfning tyckes ligga åt älskarfacket, och för det har han såväl figur som lämplig apparition. Men han bör lära sig tala. Såsom han nu behandlar dialogen, måste publiken vara beväpnad med öronlurar för att uppfatta, hvad han har att säga.

Detsamma gäller om frkn *Engelbrecht*, hvars framsägning af Viktor Rydbergs »Skogsrået» lämnade salongen i absolut okunnighet om den vackra diktens innehåll.

Totalintrycket af uppvisningen gaf emellertid vid handen, att elevskolan allt fortfarande står under god och samvetsgrann ledning. Det är endast de verkligt löftesrika talangerna i den unga elevskaran, som saknas. Låtom oss hoppas, att de uppenbara sig en dag!

SUOMEN LAULU, den finska studentkören, kom och sjöng sig genast in i våra hjärtan. Men hur skulle det också vara möjligt annat än att gripas af rörelse, af entusiasm inför dessa tjusande finska folkvisor och ballader, åt hvilkas gripande poesi de unga, härligt röstbegåfvade finnarne gåfvo en sådan inspirerad tolkning.

Ty den finska studentsången framföres, i motsats till våra upsalasångares korrekta men torra föredrag, med inspiration. Finnarne sjunga både med hjärtat och strupen, svenskarne, bittert att erkänna, endast med den senare.

Hänförelsen vid de båda konserterna var, som sagdt, enorm, och inför »Björneborgarnes marsch» med dess sjudande melodier och flammande ord samt »Suomis sång» kulminerade publikens hänförelse i bedöfvande applådåskor.

HYLIN & Cos
FABRIKSAKTIEBOLAG
KONGL. HOFLEVERANTÖR.
UTSTÄLLNINGSTVÅLAR:
VIOL, HYACINTHE, HÉLIOTROPE, SYRÉN M. FL.
THEA-ROS-PARFYM M. FL.
prisbelönta vid 1897 års utställning med
GULDMEDALJ
Försäljes i våra butiker
8 Regeringsgatan — Vesterlånggatan 16
A. T. 6469. A. T. 2497.
samt hos alla finare parfymhandlare i riket.

Smycken
med brilliant, pärlor och kulörta stenar, modernast, solidast, billigast, i pris från 1 kr. till 15,000 kr. hos
K. Anderson,
Hofjuvelerare,
1 Jakobstorg 1.
STOCKHOLM.

Foulard-Siden-Klädning kr. 12.60
och högre — 14 meter! — tillsändes porto- och tullfritt! Profver omgående; likaså af svart, hvitt och kulört »Henneberg-siden» från 65 öre till kr. 16.60 pr meter.
G. Henneberg, Siden-Fabrikant (k. och k. hofl.) Zürich.

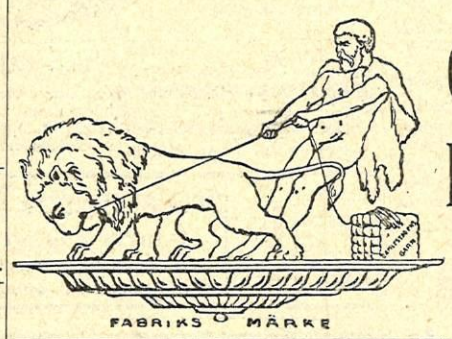

Gamlestadens
Herkules-
Väfnader.

Doktor O. Wides kurs
i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk (Frisk-) Gymnastik
i likhet med föregående år. I medicinsk gymnastik ungefär motsvarande kursen vid Gymn Centralinstitutet. Från 1 okt. till 15 maj. Upplysningar och prospekt genom
Doktor O. WIDE, Stockholm.
(G. 98897)

Kurs i Sjukgymnastik, Massage
och Pedagogisk Gymnastik
(Friskgymnastik),
i hufvudsak lika med Gymnastiska Centralinstitutets kurs för kvinnliga elever. Kursen är 2-årig med början 1 okt. Vidare upplysningar och prospekt genom
Doktor J. Arvedson, Stockholm.

Aktiebolaget
Stockholms Parasiticida,
Valhallavägen 101, Stockholm.
Rikstel. 3672. — Allm. Tel. 8799.
Mattor, möbler, pälsverk, sängkläder, gångkläder m. m. mottagas till desinfektion, piskning, borstning, förvaring.
Fjäder, tagel mottagas till desinfektion, varmrening, ångrening, redning.
Boningsrum, garderober, kök, fartygshytter m. m. desinficieras mot smittförande bakterier, mal. väggohyra m. m.
Effekter afhämtas och återsändas utan särskild afgift inom Stockholm.

Tandläkare Sven Hoffman,
2 B Uplandsgatan, n. b.
Hvardagar 10—3, helgdagar 12—1.
Obs.! Smärtfri behandling. Allm. Tel. 15437.

Tandläkare TOM von HALL.
— 15 Stureplan 15. —
Hvard. 10—2, 5—6. Helgd. 10—12.
Allm. Telefon 5848.

Tandläkare
John V. Lindh-Hygrell,
11 Birgerjarlsgatan 11.
Rådfrågningstid 1—2. — Allm. tel. 13057.

G. Gison Hård af Segerstad,
Alma Hård af Segerstad
Birger Jarlsgatan 13, I tr.
Rikstel. 2048. Allm. tel. 8646.

Tandläkare Sjöqvist
Drottninggatan 68, Stockholm.

TANDLÄKAREN
Arthur Wijkander,
Skeppareg. 4, n. b., 2:a huset fr. Strandv.
Rådfrågningstid 11—2. Allm. tel. 15797.

Hvarje stammare
kan lära sig tala flytande efter osviklig, fullt fysiologisk metod.
Bryggaregatan 10. Julius Kamke.

Tandläk. Elias Widfond,
25 Regeringsgatan 25.
Träffas kl. 10—2 och 1/25—1/26 e. m.
Plomb. och insättning af artificiella tänder.

Kronisk Snufva och Svalgkatarr
behandlas med inre smärtfri massage (med instrument) af
Professor G. Cederschiöld.
Träffas hvardagar 2—4. *Engelbrektsg. 5.*

Stockholms Läsesalong
25 Beridarebansgat.
Boklån för sommaren
All nyare literatur på olika språk.

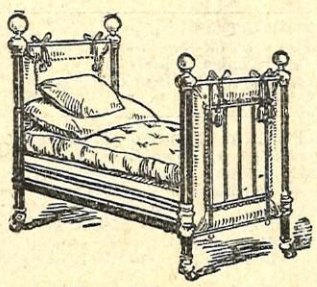

Billiga Järnsängar,
Sängkläder,
Afdelningsskärmar,
Filtar, Täcken,
Gardiner, Mattor m. m.
Passande för sommarställen och gästrum.
Österlund & Anderson,
11 Hötorget 11.

LEDIGA PLATSER.

LÄRARINNA,

undervisningsvan, musikalisk, språkk nnig, önskas i september för 8-årig flicka i Stockholms närhet. Den sökande måste vara barnkär samt tala flytande franska. Svar till »Fransktalande 1901», Iduns exp., Stockholm. (837)

FRÅN 1:sta september finnes plats på landet i liten familj för en enkel flicka med godt sätt, gladt lynne, arbetsam och plikttrogen. Bör vara kunnig i matlagning, bakning samt hjälpa till med vården om ett spädt barn. Svar med fotografi och lönepretentioner till »Fru Therese», Bergviksmo p. r. (831)

SJUKSKÖTERSKA, fullt kunnig i såväl sjukgymnastik som massage och som obehindradt talar engelska, med gladt, hurtigt sätt, kan i sept. få anställning i England ant. som assistent eller kompanjon. Svar med fotografi och noggranna upplysningar till »Godt hem i England», Iduns exp. (835)

EN I SPRÅK och musik kunnig flicka, van att undervisa samt villig att deltaga i hushållsgöromål, erhåller till hösten plats som lärarinna för två 7 å 9 års barn på landtgård i mellersta Blekinge. Svar märkt »E.» till Iduns exp. (838)

I BILDAD familj i naturskön bygd i Östergötland, sökes bildad person, som mot fritt vivre vill åt 2:ne yngre elever lämna handledning i ritning och målning. Kan mot särskild ersättning äfven undervisning i musik lämnas, fästes därå afseende. Svar till »B», Hotel Lindeberg, Linköping. (836)

BARNSKÖTERSKA, van och pålitlig, erhåller genast plats att sköta en 1/2 års gosse och biträda med skötsel af 2 äldre barn. Den som har kunskap om sömnad har företräde. Svar till »Herrgård, Norrland», Iduns exp. f. v. b. (834)

EN VERKLIGT bildad, omkring 25-årig flicka, fullt förtrogen med landthushåll och hvad därtill hörer, hufvudsakligen matlagning, får plats på landtegendom den 1:ste augusti. Sökande bör helst vara från Skåne, Halland eller Blekinge. Svar med betyg, fotografi och utförliga upplysningar till »K.», Weinge p. r., inom 8 dagar. (848)

Barnvårdarinna.

Plats som barnvårdarinna är ledig att tillträda den 1 augusti detta år på Elfkarleby sockens fattiggård. Lönen är 300 kronor pr år jämte bostad och vivre. Ansökningar ställas till »Fattigvårdsstyrelsens ordförande», adress Skutskär. (G. 98794)

VÄRDINNEPLATS.
Hos brukstjänsteman i mellersta Sverige finnes plats ledig som värdinna. Sökande, som bör äga god uppfostran, vara något musikalisk samt kunna sköta ett hem med ordning och trefnad, torde insända ansökan helst åtföljd af fotografi, som returneras, under adress »Framtidsplats», S. Gumæli annonsbyrå, Stockholm. (G. 2944)

FÖR ETT BILDADT C:A 25 ÅR GAMMALT FRUNTIMMER,
utan anspråk på deltagande i sällskapslifvet, men med håg och förmåga att gå fruntillhanda i hushållsgöromål och sömnad, samt om möjligt kompetent att undervisa enda barnet, en sju års flicka, i vanliga skolämnen, finnes nu genast eller till hösten plats i ingeniörsfamilj, boende på landet helt nära stad i nedre Norrland. Svar med uppgift å lönepretentioner, ålder, rekommendationer, familjeförhållanden etc. insändas till »Fru R.», adr. S, Gumæiii annonsbyrå, Stockholm. (G. 2983)

LÄRARINNA, utex. från högre seminariet, villig undervisa 3 flickor i alla skolämnen, språk och musik, erhåller 1 sept. förmånlig plats i Dalarne. Svar, ref. och anspr. till »G. H.», Smedjebacken p. r. (G. 98830)

ENKEL, anspråkslös, bättre flicka, stadgad, kunnig i matlagning och villig att under matmoders ledning sköta landthushåll, kan påräkna god plats och anses som familjemedlem i vackert belägen landtgård. Svar med om möjligt fotografi samt uppgift å löneanspråk sändes till »Fru E. A. J.», Erikstad.

ETT STORT ANTAL goda pl. att skynd samt söka för lärarinnor, hushållsbiträden, fullt kunniga i matl., bak m. m. Nya Inackorderingsbyrån, Brunkebergsgatan 3 B. (851)

EN FLICKA af god familj, som genom gått högre elementarläroverk och småskoleseminarium, är van vid husliga göromål och handarbeten, har i flera år haft plats i familj, det sista året i Paris, dels som lärarinna, dels som hjälp i hushållet, önskar till hösten plats, helst i senare branchen. Svar till »M. L.», 10 Rue Lord Byron, PARIS.

VID LYSEKILS SAMSKOLA
erfordras lärarinna i kristendom, modersmålet och naturlära. Lön 750 kr. Ansökan före 10 juni till Samskolan, Lysekil. (779)

SOM SÄLLSKAP och hjälp i god familj sökes plats af musikalisk, ung flicka. Svar till »Fritt vivre», Iduns exp. (815)

BILDAD YNGRE DAM,
med godt sätt och utseende samt musikalisk, erhåller plats som husföreståndarinna hos tjänsteman. Svar med fotografi, betyg och åldersuppgift till »Tjänsteman», adress Gumælii Annonsb,, Göteborg. (G. G. 3857)

PLATSSÖKANDE

EN FLICKA önskar under sommaren plats i hem för att hjälpa till i hushållet. Är äfven van att undervisa mindre barn. Svar till »Siri», Djursholm p. r. (839)

EN UNG FLICKA, kunnig i finare matlagning, språk och musik, önskar plats under sommarmånaderna i godt hem på landet. Svar till »Ave», Djursholm p. r. (840)

MOT FRITT VIVRE
ön kar erfaren, undervisningsvan lärarinna plats under ferierna, för att undervisa i musik, franska, tyska el. sv. språket. Svar till »Siri», Iduns exp. (841)

EN BÄTTRE flicka önskar till hösten plats i god och vänlig familj å större egendom, för att deltaga i husliga göromål. Är kunnig i handarbete och väfnad. Lön önskas. Svar till »1900», Mantorp. (833)

UNG, musik. flicka, som med goda bet. genomgått sjukl. lärov., därpå undervisat, talar engelska flytande, kompetent att underv. i träsnideri, läderplastik, gyllenläder, målning etc., önskar plats. Svar till »A. D.», Kommendörsgatan 34, 1 tr. t. h., Sthlm. Referens. genom Mrs. Long, samma adr. (844)

EN BÄTTRE, duglig flicka, som kan förete goda referenser, söker plats som biträde i landthushåll. Svar till »N. N.», Iduns exp. (846)

OM familj på landet, hvars barn till instundande hösttermin skola in vid läroverk i Göteborg, önskar för dem bilda eget hushåll, erbjuder sig härmed äldre flicka förestå detsamma. Har i många år varit lärarinna, så god hjälp med hemläxor kan lämnas. God eftersyn i öfrigt. Svar till »Hem», Eldsberga p. r. (853)

LÄRARINNA, fullt kompetent att läsa in gossar och flickor i högre och lägre klasser, önskar sommarplats. Villkor beroende af arbetet. Svar till »Musikalisk», Tidning kontoret Västerlånggatan 73, Stockholm. (856)

PLATS önskar bildad flicka, kunnig i matl., bak, syltn., sömn. Mycket ordentlig, glad, arbetsam samt plikttrogen. Svar »Enkel, samvetsgrann», S Gumælii Annonsbyrå, Stockh. (G. 3024)

UNG, FÖRLOFVAD FLICKA,
enkel och allvarlig, önskar plats i ett godt och vänligt hem. Har genomgått finare hushålls- och handarbetsskola. Är van, att om så fordras, på egen hand förestå hushållet. Svar till »Anna», p. r. Karlskoga. (811)

Billig inackordering

på landet, i ett enkelt, men godt hem, kan erhållas af några unga flickor, för längre el. kortare tid. Tillfälle deltaga i hushållsgöromål om så önskas. Läget i naturskön trakt, nära järnvägsstation. Svar till »Egendom», Frinnaryd p. r. (832)

FÖR FLICKA, 16 à 17 år, är tillfälle till inackordering för att under sommaren i sällskap med undert:s dotter konfirmeras. Hälsosam och naturskön trakt vid sjö. Pris 35 kr. pr månad. Svar till G. Wikström, Sjöberg, Tenhult. (830)

Obs.! Å naturskönt ställe, 15 min. väg fr. Karlstad, finnes tillfälle till inackord. för 2 à 3 bättre flickor. Pris 50 kr. i mån. I konstväfn., glödritn., m. fl. arbeten lämnas undervisn. Tillfälle till bad, rodd o. d. finnes. Svar till »Sommarhem», Karlstad p. r. (842)

EN UNG, glad, bildad flicka, önskar blifva inackord. en mån. tid under somm. på landtegendom, där ungdom finnes samt tillfälle till förströelser. Svar till »22 år», Göteborg p. r.

INACKORDERING
önskas från 15 juni i Sthlms närhet, ant. båt- eller tåglägenhet, af bildad, yngre dam med fast anställning. Svar med pris och upplysningar i öfrigt motses under märke »Godt och trefligt hem», Iduns exp.

INACKORDERING på landet, helst Dalarne, önskas för ung flicka. Godt bord, ungdomligt sällskap. Svar »Nytta och nöje», Norrköping p. r. (847)

UNGA FLICKOR, som idka studier i Stockholm, erhålla inackordering till hösten hos Borgmästarinnan I. Malmar, f Hasselrot, adress Nybrog. 36. (850)

F. d. Bloms Inackord.-Byrå,
Drottninggatan 38. Kl. 11—3.
Goda inackorderingshem i såväl **staden** som **landet**. Finnas alltid att tillgå bildade fruntimmer i **alla branscher. Uträttar äfven kommissioner!** Innehafvare **Fru E. Planius.**

VID DEN BESÖKTA BADORTEN BORGHOLM mottager prostinnan Hanna Kjellberg i likhet med föregående sommar matgäster till moderat pris. Helinackordering kan äfven erhållas. (G. 14263)

English Home in Stockholm.
Mr & Mrs Edward Long, 34 Kommendörsgatan, 1 tr. (Östermalm), have vacancies for **Boarders** next Autumn. Comfortable home — good table — English and French constantly spoken. Ref., amongst others to Lektor J. Humble, of the Högre Lärarinne seminariet. (845)

Utställningen, Paris.

Komfortabla rum, med eller utan inackordering, hos respektabel dam. Prima referenser. Tio min. från utställningen. Engelska talas. M:elle Hodges, 27 Avenue Carnot, Paris. (754)

Sommarbostad.

Tvänne lägenheter å 3 rum och kök hvardera uthyres för sommaren å Gåsö, i närheten af Lysekil. Närmare upplysningar lämnas genom korrespondens med Fru Nicolin Jacobson, Gåsö, Bohuslän. (849)

Å badorten Arvidsvik

ger kvinnl. fil kand. lektioner, särsk engelska. Kamrerarekontoret upplyser.

Fjälluft!

A. Evans' pensionat i Mörsil (Jämtland) rekommenderas. Vacker skogstrakt. Trefliga rum. Godt bord. (858)

Fru G. Magnussons Pensionat

1 Vasaplatsen 1, Göteborg,
rekommenderas.
Friskt och centralt läge vid allén. (857)

EN UNG FLICKA, af god familj, önskar mot fritt vivre under sommaren undervisa tvänne något försigkomna barn i pianolektioner. Svar till »S. N.», p. r. Linköping.

FERIELÄSNING. En 16 års flicka i 8:e klassen af läroverk för flickor önskar under sommaren vistas i Skärgården hos bildad familj mot att dagligen läsa några timmar med ett par yngre barn i vanliga skolämnen. Svar till »Flitig» utbedes inlämnadt i Cigarrboden n:r 50 Vasagatan, Sthlm.

PENSIONAT I DALARNE. Naturskön hög luft, nära Leksand. Priset moderat. Adr. fröken Nanna Ellander, Gagnef. (854)

Fru Örns Atelier,

STOCKHOLM,
19 Tunnelgatan 19.
Specialité: Kappor, Promenadkostymer, Brudutstyrslar.
Londoner-, Pariser-, Wiener-mode.
Elegant. Välkändt.

För bleksot, blodbrist och svaghet äro Pinus Piller ett mycket välgörande medel. Många hafva genom dem erhållit hälsa och arbetskraft. Pinus Piller är ej ett medel, som utlofvas hjälpa alla krämpor men för ofvanstående sjukdomar äro de, rätt använda, ett osvikligt botemedel. En sats (2 askar) piller med fullständig bruksanvisning, erhålles fraktfritt om 2:70 sändes till **C. J. LINDAHL, Säfsjö.** (S.T.A.69488) (G. A- M. 58 927)

Sommarhem

för lärjungar vid rikets allm. läroverk.
Sorgfällig vård och tillsyn.
Pris pr dag från kr. 2. 75.
Närmare genom prospekt från
SAMSKOLAN, Lysekil.

Fröken Olga Dahls pensionat
i **Lysekil** rekommenderas.
Inackordering med eller utan rum. Moderata priser. (G. 2784)

A. Wilh. Lindbergs
Pianoetablissement.
Stockholms äldsta pianoaffär, etablerad år 1856.
26 Regeringsgatan, Sthlm
Allm. telef. 59 88. Telegrafadr. Piano, Sthlm.
Lager af flyglar, pianinon och orglar från in- och utlandets förnämsta fabriker.

Strömstads Hafskuranstalt.

(Säsong 1 Juni—15 September.)
Prospekt m. m. sändas *kostnadsfritt* på begäran.

Warfsholm

invid **Klintehamns Badanstalt**. Rum och spisning billigt för **badgäster** och **turister**. Fiske, båtar, kägelbana, croquet, lawntennis. Skriftväxling med Warfsholm pr Klintehamn. (G. 98811)

BRAND
FÖRSÄKRINGS AKTIEBOLAGET
FENIX
JAKOBSTORG

Birds Ägg-powder

lämnar rik ersättning för ringa kostnad. Säljes i alla välsorterade speceri- och delikatessaffärer i riket samt i parti genom A. W. Heland, Norrköping. Rikstelefon 1191.

Santalmissionens TE

Broken Orange Pekoe & Pekoe.
Garant. oblandadt, direkt import. från missionens egna plantager i Assam (s. o. från Himalaya).
Säljes äfven å apoteken.
Santalmissionens Tedepot,
STOCKHOLM.

Metallfabriksaktiebolaget
C. C. SPORRONG & C:o
23 Regeringsgatan 23
STOCKHOLM
Utför: förgyllning, försilfring, förnickling samt renovering af antika och moderna metallarbeten.

Dalarne.

God och treflig inackordering kan erhållas i **Persborgs Turistpensionat, Rättvik**. Härligt läge med utsikt öfver Siljan. Varma och kalla bad. Utmärkta velocipedvägar. Lawn-tennis-plan. Prospekt sändes på begäran.

Prenumerera på Idun

Högstedt & C:o

32 Regeringsgatan 32
— Stockholm —
Specialitet:
Bordeaux- & Bourgogne-viner
Billiga priser.

Annonser införda genom
SVENSKA KURORTFÖRENINGEN

Hjo Vattenkuranstalt

i **"Guldkroken"** vid **Vettern**
1 Juni—1 Sept. Naturskönt läge. Alla brukliga badformer; gyttjemassagebad, tallbarrsbad, nauheimerbad. Dietkurer. Villabostäder. Billiga lefnadskostnader. Musik 20 Juni—20 Augusti.
Intendent och badläkare: *D:r Arfvid Afzelius,* Stockholm.
För sjukgymnastik och massage: *D:r Nils Wennström.* Stockholm.
Rumbeställningar, prospekt och upplysningar genom Kamrer *Erik Gallander,* Hjo. (G. 96365)

Säsong: 26 Maj—början af Sept. — **Intendent:** D:r Odenius, Stockholm.
MÖSSEBERG Rum m. m. genom Kamrerarekontoret, Falköping-Ranten.
1,100 fot öfver hafvet. **Vattenkuranstalt och Sanatorium** Billiga lefnadsomkostnader.

NORRTELJE HAFSBADANSTALT

Sa_son 10 juni—1 september.
Beställningar af rum och badtimmar expedieras af Kamrer TH. OHLSSON.
Prospekt erhållas å Turistföreningens byrå. (G. 97022)

STOCKHOLMS INTECKNINGS-GARANTI-AKTIEBOLAGS
BRAND- och DYRKFRIA
FÖRVARINGSHVALF

(öppna alla söckendagar kl. 1/2 10—4)
innehållande c:a 1,650 st. skåpfack. Årlig hyra för fack, beroende af storleken, 20, 25, 35, 50 kronor. **Testamenten, Gåfvobref** och dylika handlingar emottagas till förvaring; äfvenledes emottagas värdepapper i öppet förvar. (S. T. A. 68015)

Nyhet! Potatisskalningsapparat. Nyhet!

Patenterad.

Stor tidsbesparing.
Noggrann och ekonomisk skalning.
Potatisen skalas och tvättas samtidigt.
Största renlighet.
Lätt och bekväm att sköta.
Stark och solid.

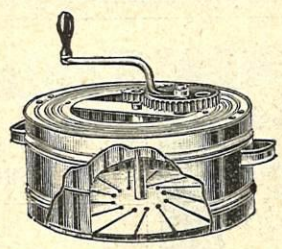

Oumbärlig för större hushåll, restauranter, ångbåtar, kaserner m. fl.
Pris kr. 12.
Säljes i **Primus-Affären, 64 Mäster-Samuelsgatan,** samt hos alla välsorterade **järnhandlare** och **bosättningsmagasin**, och i parti hos
Aktieb. B. A. Hjorth & Co.
Klara Norra Kyrkogata 5. Stockholm

Beställ i tid
Motorer och motorbåtar.
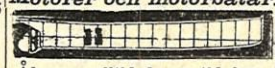
Utan att trampa förflyter halfva vägen på tigerfrihjulet. **Velocipeder** och satser för mecanici. Fjäderstolpar. Beg. automobiler billigt. Motorbåtar. Motorer f. roddbåtar m. m. Begär ill. kataloger.
Åberopa alltid denna tidning. **Arvid Schuberths Fabr. & H. A. B., Centralpalatset, Stockh.**

Högsta elegans och snabbhet. Direkta vagnar. Restaurantvagnar Sofvagnar. Endast **en tullbehandling.** Direkt anslutning i Berlin till Centraleuropa.
Kontinentrouten TRELLEBORG—SASSNITZ
2 turer dagligen i hvardera riktningen.
Vidare meddela: Stockholms Resebureau, Stockholm; Göteborgs Resebureau, Göteborg och Kontinentkontoret, Trelleborg.

Validol-Praliner

från Vereinigte Chininfabriken Zimmer & C:o, Frankfurt a|M.
Ett förträffligt läkemedel, isynnerhet mot magplågor, illamående, vanmakt, svaghet och **Sjösjuka.**
Det är framför allt lämpligt vid tillfällen, då ett plötsligt illamående raskt och obemärkt skall bekämpas, särskildt vid sjöfärder, på resor, i teatrar, på konserter, i samkväm etc. — Finnes hos alla Herrar Apotekare.

Laeave y Ca Äkta Spanska Vine

LINNE	Leverantörer till H. K. H. Prinsen af Wales.	LINNE
Den billigaste firma i branchen för verkligt äkta oförfalskade linnevaror. Blekt damast. Borddukar från 2 s. 6 d. pr st. och till de finaste fabrikat.	Specialaffär för **Brud-utstyrslar af linne.** Tusentals rekommendationer. Full tillfredsställelse å alla håll, hvarest man begagnar våra varor.	Äkta Cambridge-näsdukar med hålsöm för damer från 3/6 pr duss. Mycket eleganta fr. 12/— till högre pris. De mycket efterfrågade Irländska knypplade o. broderade näsdukarne. Linne t. lakan o. örngott, handdukar. Alla sl. af linne
LINNE	*Prisförteckning och profver efter önskan.*	LINNE

Murphy & Orr, 18 Donegall St., Belfast, Irland — Det äldsta etablissement för Linne i norra Irland.

Gustaf Piehls Bryggeri-A.-B.

Prisbelönt i Lübeck 1895, Malmö 1896, Stockh. 1897.

Stockholm 66 Götgatan 66 Stockholm

rekommenderar sina tillverkningar af:

Lager-Öl, Lager-Dricka

Pilsner-Öl, Iskällar-Dricka

samt såsom specialitet:

Pilsner-Dricka

Allm. telef. 3656. *Rikstel. 18.*

Prisbelönt i Lübeck 1895, Malmö 1896, Stockh. 1897.

Oöfverträffad till frambringande af en vacker hud.

KALODERMA

• KALODERMA-GELÉE ❋ KALODERMA-TVÅL •

F. WOLFF & SOHN, KARLSRUHE.

Erhålles å Apoteken samt 1:sta klassens Parfymeri- o. Frisér-Affärer.

Broby Hushålls-Skola

erbjuder unga flickor ett angenämt godt hem och säker undervisning i bästa matlagning, äfvensom i alla slags handarbeten. Prospekt pr omgående.

Fru Elisabeth Gadd,
adress Broby-Kristianstad.

JOH. LUNDSTRÖM & C:o.

Stenkol, Cokes,

1:a maskinkrossad **Anthracit,**

bästa bränsle för **illuminationskaminer** och **värmenecessärer.**

Carré-Briketter

för kokspislar, kakelugnar, strykugnar m. m.

Allm. tel. 22 88. Kontor: *22 Skeppsbron 22.* Rikstelefon 427.
Allm. tel. 60 19. Försäljning: *5 Strandvägen 5.* Rikstelefon 22 20.
Allm. tel. 61 98. Filial: *1 Parmmätaregatan 1.* Rikstelefon 20 12.

Herr **Axel Lennstrand.**
Gefle.

Min lille son Edgar, som alltsedan han var sju veckor gammal blifvit uppfödd med »Mellins Food», befinner sig däraf synnerligen väl. Han var, då fotog afien togs 10 månader och vägde då öfver 10 kilo. Ett godt resultat!

Thorvald Nyström,
Red. af Waria.

Stockholm den 4 maj 1900.

MELLINS FOOD är analyseradt af professorn vid Karolinska institutet i Stockholm, grefve K. A. H. Mörner, hvilken om preparatet lämnar de bästa vitsord.

MELLINS FOOD är användt af bland andra det Engelska Konungahuset samt Kejsarinnan af Tyskland, hvilken senare om preparatet lämnat ett erkännande intyg.

Prof af MELLINS FOOD sändes gratis och franco på begäran från **Axel Lennstrand, Gefle.**

MELLINS FOOD finnes på apoteken samt hos alla väl fournerade specerihandlare.

Lars Monténs

Neutrala Kärntvål till ylletvätt och **Oleintvål tilllinnetvätt** användes lämpligast sålunda:

»1/2 kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under omröring 20 à 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen. Vid ylletvätt böra såväl lösningen som sköljvattnet hafva 36 à 38 grader.»

Finnes hos de flesta specerihandlare samt i mina butiker

N:r 19 Stora Nygatan. — N:r 29 S:t Paulsgatan.

Silfvermedalj i Köpenhamn 1888. **Guldmedalj** i Stockholm 1897.

Nyhet!

Pasty Wafers

särdeles finsmakande
från
Göteborgs Kexfabrik.

MACK'S

Fabriks-Märke

PYRAMID-

Glans-Stärkelse

erkändt bästa i handeln.

Fås öfverallt i Paketer à 10, 20 & 50 öre.
H. Mack (Fabr. af Mack's Dubbel-Stärkelse) Ulm v. D.

Otroligt, men sannt!

För endast kr. 7,50 erhålles fraktfritt inom Sverige en komplett Elektrisk Ringledning, bestående af en prydlig ringklocka med element, 20 meter dubbeltrådig ledning samt tryck-knapp, **färdig till uppsättning.** Allt af bästa kvalité. **Större ringledningssystem** till billiga priser.

Likvid pr postanvisning till

Albert Brunskog, Eskilstuna.

Priskurant **gratis.**

HVARJE SPARSAM HUSMODER

bör efterfråga
"UNIONS" "Crême" och "Aptitgrädd."
Tillhandahålles hos hvarje välsorterad Köpman.

Cactus-Dahlior.

Blomman för dagen framför någon annan.

Sorter till 1896 pr 10 st. 3.50
» från -96-98 » » » 8.—
» » -99 pr st. 2.—

75 absolut bästa existerande sorter finnas.

M. P. Andersen,
JÖNKÖPING.

JACOBSONS AFFÄR

Firman etablerad 1832
2 HAMNGATAN **2**
midtför Berzelii Park.

HAND-ARBETEN

i alla smakriktningar
å Siden, Congress, Lärft, Kläde, Filt, Yllestramalj, Angola, Gaze m. m.
tecknade, påbörjade, färdigmonterade.
Sydda mönster till uthyrning.
Ritning, Pikering, Montering
Välkända, billiga priser.

Sparsamma fruar.

En mängd nyheter i klädningstyger, kläden för promenaddräkter, tyger till all slags sportdräkter, »kapptyger, impregnerade, från 3.35 pr meter», äro nu inkomna. All slags gammalt helylle och ull emottages såväl till väfnad som direkt byte. **Egen syatelier nu öppnad,** och erhålles välgjordt arbete mot billiga arbetslöner.

OBS.! Enda affären i branchen, som utlämnar rabattmärken. OBS.!

Riks 163. Allm. 7653*.

HILDUR ANDERSSONS A.-B.
Väfnadsafdelning.
9 a Oxtorgsgatan.

'Excelsiorkärran'

enda patenterade sportåkdon för barn. Ytterst elegant och solid. Exp. fraktfritt mot 15 kr. endast från

Tidaholms Bruks Aktiebolag,
TIDAHOLM.

Agenter sökas!!! för försäljnig af **elektriska bälten.** Prof, nettopris och cirkulär sändas **gratis** och **franko.**
Adress: *Jean Thonérfelth, Burseryd.*

GEFLE MANUFAKTUR-AKT.-BOLAGS

Oblekta, Blekta och Färgade

VÄFNADER

Skyddsstämpel.

försäljas i parti från kommissionslagret i Stockholm hos ADOLF BODELL.

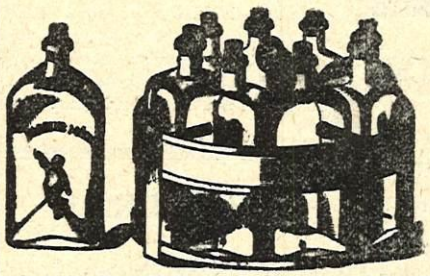

MED anledning af »Clematis» värdefulla uppsats i Idun för d. 10 febr. »Om farorna vid barns uppfödande med komjölk», få vi härmed som fullt jämförlig med alla förekom. utländska apparater framhålla:

BABY

SVENSK DIFLASKAPPARAT

rekommenderad af professor Medin
Apparaten kostar komplett med 8 flaskor och kokkärl ..... kr. 6: —
Dito utan kokkärl ..... » 3: 50
Med hvarje apparat följer »Kortfattade regler för spädabarns uppfödande med komjölk» af professor O. Medin.

Apparaten, som redan vunnit särdeles stor spridning äfven i grannländerna, är, utom af professor Medin och d:r Carl Flensburg i Idun för den 2 mars 1892, förordad af e. o. professor W. Pipping i Helsingfors och d:r Chr. Døderlein i Kristiania m. fl.

Säljes i parti hos hrr G. Abramson & C:o, Stockholm och **i minut** hos hrr Alb. Stille, Ch. O. Werner, Josephsson & Ågren, Sandgrens bosättningsmagasin, Kuntze & C:o, Numa Peterson, Åkerholmska bosättningsmagasinet samt alla apotek i Stockholm.
I Göteborg i Ch. O. Werners filial. **Dessutom å de flesta apotek i riket.**

D. J. ELGÉRUS,

Fabriks- & Handelsaktiebolag. ÖREBRO.

Ångfärgeri, Garn- & Väfnadshandel.

Stort lager af allt hvad till affären hörer.

Kemiska Tvätt- och Appreteringsanstalten
rekommenderas.

Ull och **Stickylle** spinnes samt tages i utbyte.

Slutförsäljning.

Några goda amerikanska **Dam-Cyclar** säljas till kr. 130 hos
Georg A. Bastman, Kungsträdgårdsgatan 12.

Milowska skolan för flickor i Sköfde

börjar sitt 14:e läsår den 5 september 1900. Normalskolans plan i alla ämnen och språk följes t. o. m. åttonde klassen. Nybörjare mottages. Prospekter sändas och nya elever mottagas af

Cecilia Milow,
Skolans Föreståndarinna.

Sköfde i april 1900.

Referenser: Generalskan Ericson, Öfverstinnan E Matérn, Fru Mannerfelt, **Sköfde;** Grefvinnan Lewenhaupt, **Westerås;** Prinsessan Karadja, Fru Lind af Hageby, Fru Lotten Asklund, f. Kuylenstierna **Stockholm;** Rektor Lagergren, **Jönköping;** Lektor Ling, **Göteborg.**

Resande till **Paris!**

Största lager af

Reseffekter

uti

Skandinaviska Reseffektfabriken

30 Malmskilnadsgatan 30
(Allmänna Telefonbolagets hus). Telef. 4936
Filial: **Regeringsgatan 23.** » 280

Resande till **Paris!**

Ljungskile

(omfattande Ljungskile och Berg)

Klimatiska kurort och hafsbadanstalt i Bohuslän, billig, berömd för sin naturskönhet, förordad i medicinska tidskrifter.

Öppen 1 juni—1 september. Läkare: t. f. provinsialläkaren med. lic. **Arvid Westman.**
Prospekt portofritt från kamrerarekontoret.
(S. T. A. 09804)

Ronningens Sanatorium

Saltsjöbaden,

öppnas den 1 juni detta år för mottagande af nervösa personer och konvalescenter eller andra, som önska lugn. Lungsotspatienter mottagas ej. Eleganta rum, förstklassig inackordering med 4 måltider. Stor trädgård, roddbåtar m. m. Vidare meddelar
Fröken Edith Agnér, Föreståndarinna.

Skalstugan i Jämtland,

belägen vid norska gränsen efter Karl Johanvägen Dufed-Levanger, 2000 fot öfver hafvet, mottager sommargäster och turister. Lugnt och stilla hus, bad, härlig fjällnatur, enastående sportterräng, utmärkta vägar, närbelägna, 4 à 5000 fot höga fjäll, att bestiga. Jämtlands lättast tillgängliga lappläger att bese, där öfver 1000 renar dagligen drifvas i gärde för att mjölkas. Åk- och ridhästar, rodd- och segelbåtar, vägvisare, bärare samt roddare äro säkert att påräkna. Förfrågningar adresseras: Skalstugan pr Dufed. (S. T. A. 73120)

Gahnelit
för munnens, svalgets och hudens m. m. vård
tillverkas under kontroll af professor CARL SUNDBERG.
Öfverfettad
Gahnelit-tvål.
Ny, pillerad tvål,
gör huden fin och mjuk.

KÖKSALMANACK

Redigerad af MATHIOLA.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 10—16 JUNI.

Söndag: Vårsoppa; kokt rökt skinka med brynt potatis och sallatskrusbär; sparrisomelett; katrinplommonsoufflé.

Måndag: Potatissoppa; fläskpannkaka med sylt.

Tisdag: Stekt gädda med lingonsylt; kall mannagrynsgröt med saftsås.

Onsdag: Griljerad kalfbringa med spenat; filmjölk.

Torsdag: Afredd grönsoppa; stekt kalflefver.

Fredag: Sillsallat med gräddsås; sagosoppa.

Lördag: Soppa med gryn och rötter; fläskkaré med gurkor.

RECEPT.

Vårsoppa: Alla slags finare grönsaker, färska och konserverade, som stå att få, användas härtill. De färska grönsakerna kokas och uppsilas. Smör och mjöl fräses och spädes med ljus buljong och spadet af de kokta eller konserverade grönsakerna till lagom soppa. Grönsakerna jämte kräftstjärtar iläggas att få ett uppkok och soppan gifves färg med litet kräftsmör.

Katrinplommonsoufflé: 425 gr. katrinplommon kokas mjuka i kort spad, klyfvas och kärnorna uttagas, knäckas och mandlarne hackas fint, 10 äggbvitor slås till skum och däri nedröres 300 gr. socker, de hackade mandlarne samt plommonhalfvorna. Slås i karott, som tål ugnsvärme och gräddas i varm ugn: tål ej mer än 10—12 minuters gräddning. Man kan äfven hacka de kokta plommonen, hvilket af många föredrages.

Potatissoppa: Råskalad potatis skäres i skifvor och kokas i rikligt med vatten, tills den »smälter». För sig kokas morötter, jordärtskockor, en liten bit selleri och några palsternackor i kort spad. Då de äro kokta, upptagas de och skäras i bitar, samt läggas i potatissoppan, som spädes med litet af rotspadet och några slefvar af spadet af den rökta skinkan. Med detta senare bör man vara försiktig, ty blir det aldrig så litet för mycket, förlorar soppan i smaken. En tesked mjöl inarbetas i litet smör, ett par skedblad af soppan slås därpå och omröres till en välling som sedan vispas i soppan. (Spad af den kokta rökta skinkan kan också användas till lördagens soppa på gryn och rötter: användes det blott sparsamt, är detta spad mycket bra till dylika enkla soppor.)

Kall mannagrynsgröt med saftsås: Af god gräddmjölk och mannagryn kokas en stadig gröt, hvari läggas rikligt med skalad mandel, hel eller klufven, förvällda och urkärnade russin samt litet socker och rifvet citronskal efter smak. Uppslås och serveras kall med saftsås eller vinsås, eller ock vispad grädde.

Gräddsås till sillsallaten: Rödbetor skäras i fina tärningar och läggas i ättika ett par timmar. Ättikan afhälles och söt grädde, som ej behöfver vara tjock, påhälles, så mycket, som behöfves till sås. Sedan tillsättes af den röda ättikan, efter smak, likaså socker och helt litet hvitpeppar. Hårdkokade ägg hackas och iläggas, men lök är bäst att servera särskildt på saladier, då många ej tycka om lök i sillsallaten. Litet äppeltärningar skadar däremot ej.

Kongl. Hofleverantör
Winborgs
Ättika
Senap
Jästpulver.

LÄKARERÅD

ENHVAR af Iduns läsarinnor äger att å denna afdelning erhålla fria läkarråd. Förfrågningar insändas till redaktionen med påskrift: »Till Iduns läkare».

SOFIE. 1) Eljes hypnotisk behandling. 2) Ja. 3) Möjligen, men ej säkert. 4) Nej, ni gör tvärt om klokt att antaga det. 5) Många

LITEN OCH VÄRNLÖS. 1) och 2) och 3). Se svar till Signe i n:r 6.

20-ÅRING. Se svar till Knoppen i n:r 4.

VIERGE. Antingen beroende på den angifna orsaken eller också möjligen på tumörbildning. Kan afgöras genom undersökning, hvilken ej bör försummas.

NORRLÄNNING. 1) T ex. Loka eller Norrtelje. Prisuppgifter får ni genom att begära program från resp. kurorters kamrerarekontor. 2) Om det onda uppkommit genom förkylning (»reumatism»), så vore väl äfven för henne vistelsen vid en af dessa kurorter lämplig.

NERVSVAG. Gifvas mycket olika. Lämpligast är, att ni lär er genom att själf taga ett dylikt bad vid större badhus eller kurort. Temperaturen växlar vanligen mellan 20 grad. och 28 grad. De ges korta; vanligen utan dusch.

JUNGE EHEFRAU. 1) Allt hvad ni behöfver veta, finner ni i de bättre. populära läkareböckerna; t. ex d:r Uhrströms Hemläkaren. 2) Det förefaller oss sannolikare, att så icke är förhållandet.

FYRAÅRIG PRENUMERANT 1) Helt säkert s. k. vinsten. Ni bör därför låta tandläkare sköta tänderna. eljes blir hon ej bra. 2) Gif henne tre gånger dagligen (vid måltiderna) en en matsked af följande mixtur: Bromnatrium 30 gram. Decoctum fol. Ursi 300 gram.

19-ÅRING. Se svar till skånska i n:r 12.

EVA. Se svar till 25-åring i n:r 7. Inre orsaker föreligga så godt som alltid.

SYSTER H—S. 1) Ja, i de flesta fall, men vanligen ej genom medicinsk behandling, utan genom ombyte af luft och förhållanden, lämpliga bad o. s. v. Han bör därför ej försumma att nu i sommar komma till lämplig kurort. 2) Sannolikt bättre. 3) All öfveransträngning skadlig. 4) Nej 5) Det innehåller järn och china och bör därför ej vara olämpligt. Bör tagas 6—8 veckor i streck.

ADELIE. 1) och 2) och 4) Ischias kan i regeln alltid botas genom bad och massage, men kräfver ofta mycket lång behandling. 3) Nej, det fordras en mycket van massör. 5) Nej, men ni bör fortast möjligt börja sköta er.

D:r —d.

FRÅGOR

ENHVAR af Iduns läsarinnor äger att å denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekretsen. Äro frågorna af den art, att de rätteligen höra hemma i annonsafdelningen, intagas de dock icke.

N:r 488. Huru bakas godt Grahambröd, ej s. k. scones?

Blifvande husmoder.

N:r 489. Finnes något medel mot handsvett?

Vivi.

N:r 490. Finnes någon, som kan upplysa mig om, hur jag skall göra för att få bort metallsmak ur en nästan ny kaffekanna af nickel? — Har tvättat den i soda, låtit kaffet stå i den, men det gör ej någon nytta.

Prenumerant.

N:r 491. Har tänkt väfva mig en svart klädning, men hvad sorts garn bör jag använda för att få en vacker färg på tyget? Vore ej till inslag lämpligt något silkeimitationsgarn? Hur mycket går åt? Hur mycket kostar det och hvar får man köpa sådant eller annat passande garn? Hvad för sorts väfnad bör jag använda, helst i 4 skaft.

Prenumerant.

BARNÄNGENS
antiseptiska
Vademecum.
Nutidens yppersta * *
* * toalettmedel.
Oskadligt. Välsmakande. Äger största antiseptiska värde. Är mångsidigast gagneligt. Blir i längden billigast.

N:r 492. Hvad heter den författarinna, som skrifver under signaturen »Margareta»? Undrar mycket från hvilken del af Sverige hon är?

Ernestine.

N:r 493. Huru väfves gobelin? Hurudan varp användes därtill, och huru varpas en sådan väf? Kan man lära sig det utan föregående undervisning, och hvad slags garn användes till inslag?

S—d Th—n.

N:r 494. Hvem är föreståndarinna för Skellefteå elementarskola för flickor? Tager man emot helpensionärer?

Adi.

N:r 495. Skulle vara mycket tacksam för att få uppgift på resebeskrifningar och historiska berättelser, passande att läsa i familjekretsen.

Greta.

N:r 496. Finns det ej ett arbete om Sveriges herrgårdar? Hvad är priset?

Greta.

N:r 497. Huru skall jag själf kunna bleka en skär bomullsklädning så att den blir helhvit?

Okunnig.

N:r 498. Känner någon ett medel för dämpande af den svåra lukt, som alltid medföljer kräftsår, då luftning knappast hjälper, enär man ej ständigt kan hafva fönstren öppna.

A. E.

N:r 499. Intresserar mig mycket för den nyare litteraturen, vill gärna följa med min tid, men har ej råd att i bokhandeln köpa de dyra böckerna, och som jag bor i »civilisationens utkanter», kan jag ej heller få låna dylika. Vill någon därför gifva adressen på någon antikvarisk bokhandel, som mot liberala villkor lånar ut böcker till landsorten?

Tacksam.

N:r 500. Kan någon upplysa om, hvar man bäst och billigast, kan köpa saker från rococotiden?

Intresserad.

N:r 501. Hvad är adressen på det kontor i Stockholm, dit man skall vända sig för att utfå vinster å teaterpremieobligationer? Är det öppet hela året om?

Forskarinna.

N:r 502. Skulle någon vilja säga mig något blodrenande medel som kan fördrifva blodet från ansiktet?

En röd tös.

N:r 503. Hvilka äro orden till en visa som börjar så här: »När landsen sig till Åmål drog» —

Lille Joje.

N:r 504. På hvad sätt skall jag blifva kvitt mina pormaskar på näsa och haka?

Psud.

N:r 505. Var god och lämna upplysning om hvilka skiljetecken, som användas i grekiska språket.

E. W.

N:r 506. Hvad är det latinska namnet på den medicinska växten hvit prustrot; hur och hvar skall jag kunna förskaffa mig densamma?

En verkligt behöfvande.

N:r 507. Huru skall man enkelt och billigt, men dock smakfullt, förfärdiga ett toalettbord med spegel?

Nelly.

N:r 508. Kan man själf tillaga chokladpraliner och huru tillagas de?

N:r 509. Vill någon upplysa mig om, hvar jag skall få melodierna till »Hektors afsked», ur Schillers »Die Rauber».

H. L.

N:r 510. Undertecknad vill härmed fråga, om någon kan och vill uppgifva något specifikt botemedel mot snufva, eller ock någon riktigt skicklig specialist i nässjukdomar? För fem år sedan erhöll jag såsom en följd af influensa en lika obehaglig som långvarig snufva. Jag har försökt snart sagdt otaliga medel och läkare, men utan framgång. Är under sommaren tidtals någorlunda fri från snufvan, men så snart kallt väder inträder, återkommer den.

En bekymrad 56-åring.

N:r 511. Kan den, som under lifstiden ej varit medlem af likbränningsföreningen, efter sin död blifva bränd på crematoriet? I så fall, huru stor är afgiften?

Psud.

N:r 512. Huru lyder i sin helhet det poem, som börjar: »Flyg sångens milda, ljufva dufva flyg»? Hvem är författaren?

Linnéa.

N:r 513. Är ofta besvärad af små blåsor i munnen, nära tandköttet. Hvaraf härleda de sig? Magen är i godt stånd. Huru få bort dem?

Sirith.

N:r 514. Hvad fordras för en flicka för att få plats vid postsparbank? När och till hvem bör ansökan skickas? Får man först komma in som elev, eller får man plats sedan ansökan legat inne en tid?

Neta.

N:r 515. Skulle det månne ej löna sig att upprätta en folkhögskola i Engelholmstrakten? Ortens landtbrukare äro i allmänhet mycket välbärgade, och ingen dylik skola finnes närmare än i Svalöf. Upplysningar om trakt, lefnadskostnader och andra förhållanden lämnas gärna af »Lili», p. r. Engelholm.

N:r 516. Vill någon gifva mig upplysning om den s. k. franska skolan i Stockholm? När, i hvilket syfte och af hvem stiftades den? Är det någon slags pension, får hvem som helst tillträde till den, hvad fördel för framtiden har den, som genomgått densamma och hvad är den nuvarande föreståndarinnans namn och adress?

Neta.

N:r 517. Ha tänkt göra en resa till Norge i sommar, från medio af juli till medio af augusti. Skulle någon, som själf besökt Norge, vilja ge oss anvisning på någon treflig högfjällsplats, cirka 10—15 mil från Kristiania? Vi hade tänkt uppehålla oss där ett par veckor och sedan resa omkring litet till vackra trakter i Norge. Vore tacksamma för anvisning på några sådana. Hvad är ungefärliga priset per dag på ett trefligt turisthotell?

Annie och Greta.

N:r 518. Huru skall jag rengöra klädesborstar? Har försökt gnida dem mot rent papper, men utan resultat.

Inger.

N:r 519. Finns någon särskild bok angående bakning af såväl groft som fint bröd och småbröd?

Primula Veris.

N:r 520. Hvart skulle en svensk flicka med 8-klassig elementarskolekunskap vända sig för att få anställning som lärarinna i utlandet? Är det kanske lättare att få plats som barnfröken eller hushållsbiträde? Hvilket land: Frankrike, Tyskland eller England är bäst? Vill helst till Tyskland.

Neta.

N:r 521. Vill någon erfaren person upplysa mig om hvilken trakt i Norge är angenämast för en vistelse på en à två månader. Jag vill ej till något sanatorium, utan endast sköta mig efter en ansträngande vinter samt roa mig.

Natalia.

N:r 522. Är det någon, som kan rekommendera en zittra, ej dyrare än omkring 15 kr. Hvad kostar den i Idun annonserade »Världens bästa zittra»?

Gerda.

N:r 523. Finnes någon för hyn verkligt välgörande tvålsort?

Primula Veris.

N:r 524. Hvilka voro föräldrarne samt far- och morföräldrarne till Elisabeth Christina Nyberg, född i Alingsås 1760, gift i Alingsås 1777 den 5 aug. med handl. i Strömstad Ture Gustaf Smitt, en farbror till fru Flygare-Carlén?

Fori.

N:r 525. Huru skola släkttaflor och anträd praktiskt ordnas och uppsättas? — Hvilka voro föräldrarne till Anna de Witte, (deras fullständiga namn, födelse- och dödsdag, yrke, hemvist m. m.). gift 1720 med amiralitetskaptenen Olof Smitt, död 1746 (af släkten Smitt från Strömstad)? — Hvad är för öfrigt bekant om hennes härkomst.

Fori.

N:r 526. Hvilka kunskaper och betyg bör en flicka hafva för att komma in vid statens järnvägars kontrollkontor? Finnas sådana kontor i alla vid statsbanor belägna städer? Till hvem, och vid hvilken tid skall ansökning sändas?

Neta.

N:r 527. Vill någon erfaren moder meddela en lämplig matordning för min lille pys, elfva månader gammal?

Inger.

N:r 528. Skulle någon kunna upplysa mig om hvem som är förf. till den lilla sången, som börjar så här: »Först kommer lilla Ludde,» och hur fortsättningen lyder?

Alde.

N:r 529. Var snäll ge mig adress på någon skicklig öron- och nässpecialist i Stockholm.

Missan.

N:r 530. Huru få bort fläckar på mässingsluckor? Har försökt en massa medel, men misslyckats.

Neta.

N:r 531. Kan någon upplysa mig om, i fall följande gamla penningar hafva något särskildt värde, och hvart man i så fall skall vända sig för att få dem sålda? 1) Göteborgs Privatbanks sedel å 10 Rdr. Banco af år 1852. 2) Carl den 14:de Johans 1 Rdr. spec. af år 1838. 3) Carl den 15:des 4 Rdr Rmt af år 1871. 4) Carl den 14:de Johans 1 16:dels Rdr. Spec. af år 1835. 5) 25-öring af år 1848.

F. R.

N:r 532. Ville någon säga mig någon praktisk och bra matlagningskurs i Stockholm, som man kan genomgå under juli—september månader. Priset och villkoren? Jag såg i Idun att Hamngatan 22 finnes en matlagningsskola. Är den bra och hvem förestår den? Är den för så kallade bättre flickor

Missan.

N:r 533. Vill moster Emma säga, om det blir smidigt och trefligt att väfva tyg af industrigarn till en velocipedkostym? Hvilken färg?

Oraklen i Ö.

FREJA-MAGASINET
C. E. LAGERSTRÖM
18 Humlegårdsgatan 18,
29 Drottninggatan 29,
18 Götgatan 18.
BLUSAR
af Siden, Bomull och Ylle i rikt urval till lägsta pris.

N:r 534. Till hvem bör man vända sig för att få sälja handmålade kort?

Psud.

N:r 535. Hvart skall man sända gamla blomsterkort, så att de åtminstone kunna bli till nytta, om ej till glädje? Har ett 50-tal, som ej på något sätt passa till dekoration.

Neta.

N:r 536. Hurudan duk blir vackrast till ett aflångt, rundt salongsbord? Är det fördelaktigast att använda kläde eller något slags tvättyg?

Violet.

N:r 537. Önskar en beskrifning på mjuka mandelmusslor, dito pepparkakor samt kanelbröd.

Primula Veris.

N:r 538. Vore mycket tacksam för upplysning om, hur s. k. goodtemplarvin af slån tillagas.

Alde.

N:r 539. Hvart skall man vända sig för att få en gammal polka i Ess-dur, som kallas »Matildapolka?» Har förgäfves frågat efter den hos större musikhandlande.

Linnéa.

N:r 540. Skulle så gärna vilja veta namnen på George Sands arbeten.

Violet.

N:r 541. Finnes någon anstalt i södra Sverige, helst i Skåne, där obemedlad, 18-årig gosse, som på grund af bristande talförmåga och nervösa ryckningar i hufvudet, följder af en sjukdom, ej är i stånd att få någon sysselsättning, kunde få undervisning i slöjd eller dylikt? Är fullt normal och har goda fattningsgåfvor.

Syster.

N:r 542. Är det någon, som försökt den i Idun annonserade »Campanas färgtvål» för hemfärgning, och med hvad resultat?

N:r 543. Är ägare af en i Finland köpt knif, 12 cm. lång. Bladets rygg är rak ända ut i spetsen och fortlöper genom hela skaftet, som är rödt och lindadt med ett par mm. breda näfverremsor. Ändarna af skaftet äro af gul metall. Ej hopfällbar. Äger äfven en större dylik med slida af svart, pressadt läder. Äro dessa de för Finland så karaktäristiska »puukko»-knifvarna? Hvad äro de värda?

L. v. T.

N:r 544. Kan någon säga mig, hur jag skall få bort saftfläckar på ljusgrått kläde. Försökt med kallt vatten och använde i förvirringen äfven potatismjöl, innan klädet var torrt. Mjölet sitter kvar, ehuru jag försökt att borsta bort det?

Okunnig.

SVAR

*ENHVAR af Iduns läsarinnor uppmanas lifligt att till inbördes nytta i mån af förmåga besvara insända frågor. Svaren insändas till redaktionen, och angifves alltid tydligt nummer å den fråga de gälla. Åt de tre af våra läsarinnor, som under årets lopp tillfyllestgörande besvarat det största antal frågor, komma vi som en uppmuntran att vid dess slut utdela **tre pris**, hvartdera bestående af 25 kronor. Fördenskull bör en hvar, som insänder svar, alltid underteckna med samma signatur.*

N:r 273. Spånor. Nyligen utkomna förtjusande småbitar af Erkke Melartin för två händer. Ej svåra.

Mina Iloinen.

N:r 275. Mot giktknutor och svullna leder hos giktpatienter har jag hört omtalas följande medel: Man gör ett afkok på friska blad och dito grenar af den vanliga asken. En matsked tre gånger om dagen är dosisen. Har ej själf proberat detsamma; vet därför ej om medlet har åsyftad verkan

Karla Rönne.

Konstväfnader
alla slag, äfvensom hemväfda herr- och damtyger appreteras af
ÖRGRYTE
Kemiska Tvätt- & Färgeri-Aktiebolag,
48 Kungsgatan 48,
GÖTEBORG.

Det är inte nog,

att det är billigt; det måste äfven vara bra. Försök Fiskredskap från

JOHN FRÖBERG, Finspong.

Illustr. priskur. gratis, ej franko.

N:r 276. En kvinnlig slöjdskola i Kristianstadstrakten med godt renommé är Träne slöjdskola per Owesholm.
Karla Rönne.

N:r 280. Man droppar först terpentinspiritus och sedan brunnsvatten på fläcken, som därefter gnides med fin tvål och borstas med en mjuk borste.
Skogs Elsa.

N:r 285. Sämsk och kalf. Ett vackert kalfskinn bör kunna fås för 2 kr. à 2.50.
Mina Iloinen.

N:r 292. Försök följande pomada som ingnides starkt å fläckarne morgon och afton: Tvättad svafvelblomma 15 gr., mandelolja 10 gr., Benzoefett 30 gr.
Pelle.

N:r 297. Min lilla syster började åka velociped vid 8 års ålder och var då en liten spenslig, nervös stackare. Nu har hon åkt i 4 år och ofta ansträngt sig ganska mycket utan att detta haft annan följd än att hennes fysik och nerver blifvit i hög grad stärkta. Jag har aldrig hört talas om att ett barn tagit skada af velocipedåkning.
Abel.

N:r 300. Hvarje ogift adlig dam kan blifva stiftsjungfru genom betalande af en summa penningar. I allmänhet bruka flickans föräldrar göra detta vid hennes födelse, ty de årliga pensioner, som utgöra stiftsjungfrurnas privilegium, utbetalas i tur och ordning efter inskrifningsnummer, och sålunda hafva de tidigast anmälda största förhoppningen att vid ej för framskriden ålder börja utfå sin pension Några förpliktelser medför stiftsjungfruskapet icke.
Abel.

N:r 301. Har ni någon 25-öring från 1856, får ni nog, hvad ni begär för den, äfven om summan är styft tilltagen. En tolfskilling däremot från samma årtal ger er inga stenhus.
S—m.

N:r 305. Carlsviks hotell i Rättvik (fru Pettersson), pris 3:50.
Young girl.

— Dufveds hotell, pris pr dygn 3:25. Dufveds gästgifveri, några minuters väg från Dufveds station, pris 2:75. Anns hotell, 3:50 pr dygn. Klocka restaurant, belägen ½ mil från Anns station. Utmärkt vackert läge, pris 2:75. Enaforsholms restaurant, några minuters väg från Enafors station, pr dygn 4 kr.. Mölners Hotell vid samma station 350.
Stella.

N:r 308. Bör kokas i syltkittel eller emaljerade — ej förtenta kärl. Bleckskeed får aldrig användas.
Mina Iloinen.

N:r 310. 4 ägg, socker 325 gr mjöl, 90 st. söta mandlar, 13 bittra, ½ tesked soda. Äggen och sockret slås till skum. Mandeln skalas, rifves och iblandas. Sodan röres i litet mjöl jämte smöret, blandas med det föregående, till sist isättes mjölet. Till sötsoppor gör man små bollar af degen. De kokas i saftsoppan innan den afredes.

2) 3 ägg vispas med socker. 1 liter mjölk, 2 matskedar hvetemjöl, 3 matskedar potatismjöl, 20 söta och 5 bittermandlar iblandas med äggen och vispas mycket väl. En smörklick af ett äggs storlek smältes i en kastrull, blandningen slås i kastrullen och vispas tills den släpper pannan. Formen doppas i vatten, smeten hälles i densamma och får kallna.
Mina Iloinen.

N:r 312. Se mitt svar å frågan 305. Jag vill blott tillägga, att ni ej skall bry er om inackordering i bondgårdar. Mycken mat och god mat och mat i rättan tid är snart sagdt hufvudvillkoret däruppe, och det kan man ej få annat än på restaurationer. Lämpligaste tiden att resa till fjälls är midsommartiden, medan snön ligger i fjällen, och det ändå är sommar »nere i bygden.» Enafors rekommenderas varmt, ha själf varit där två somrar och längtar dit igen. Enafors ligger 553 meter öfver hafvet och vid foten af Snasahögarna.
Stella.

N:r 315. Platinaglödritningsapparat rekommenderas.
Mina Iloinen.

N:r 317. Borsta dem någongång, exempelvis en gång i veckan, med pulveriseradt björkkål, men skölj och borsta dem utmärkt väl efter hvarje gång. Använd för öfrigt morgon och kväll slammad krita.
Mina Iloinen.

N:r 319. Försök med mortalin.
Mina Iloinen.

N:r 323. »Ett litet ljushufvud» rådes af ett dylikt att akta sig för »sodavatten» att tvätta håret i. Detta blir däraf torrt, skört och faller af, såvida man ej gnider in huden med något fett, och då är ju ändamålet — att bevara håret ljust — förfeladt.

N:r 324. Ingalunda.
Mina Iloinen.

N:r 325. Hyra 200, matpenningar 800, kläder 300, skatter, medicin, nöjen 100. Skolafgifter och spellektioner för barnen 400. Summa 1800.
Moster Emma.

N:r 328. Rödt är modernt. Eljest se nog de mörka milda färgerna noblast ut. I England är mycket modernt att sy hela promenaddräkter af hvit perkal eller annat tvättyg. Med ljusblå »halsduk» och en liten matroshatt med blått band och hvita genombrutna vantar skulle Visan se chic ut.
Stella.

N:r 331. Om man har fina, tidsenliga bord, kunna de vara utan duk, men äro borden tarfliga och gamla, är det naturligtvis bra att skyla öfver »skröpligheterna» med en vacker duk.
Moster Emma.

— Blott en lyxduk eller en smal elegant löpare på bordet. Det ser fint ut.
Stella.

N:r 339. I Samson & Wallins bokhandel fås prospect öfver olika högfjällssanatorier.
Mina Iloinen.

N:r 340. Sänd kappan till Lundby skönfärgeri och kem. tvättanstalt, Göteborg, eller Nya Blå Hand, Stockholm, eller om ni är bosatt i Södra Sverige, till A. Bolaget C. O. Borgs Söner, Lund. Kappan behöfver ej söndersprättas.
Karla Rönne.

N:r 341. Äggen ingnidas ordentligt med vaselin, så att hela ytan blir täckt. Kunna på detta sätt länge förvaras till och med under sommarhettan.
Mina Iloinen.

— För att förvara ägg i längre tid användes i Italien följande medel: 50 gr. salicylsyra upplösas i litet vinsprit, äggen lägges häri en timmes tid och packas sedan ner i lådor med hackelse. Ett annat sätt: Äggen sköljas väl (icke aftvättade ägg bli lätt förstörda) och man bereder en lösning af 2 liter vatten med en knifsudd öfvermangansyradt kali. I denna lösning nedläggas äggen, få ligga där en timmes tid, upptages sedan och torkas noga, ingnidas i rent papper och läggas i en korg, eller låda, som förvaras på ett torrt, frostfritt ställe. Så behandlade ägg hålla sig friska i 5—6 månader och förlora icke i välsmak.
Karla Rönne.

N:r 343. 30 gr. borax upplöses vid lagom stark värme i 3 kvarter vatten. Broderiet tvättas häri utan att gnidas, blott genom att tryckas med handen, sköljes i kallt vatten, hvari man blandat en handfull salt, svänges ett par gånger genom ättika, så att färgen blir klar igen, och tryckes därefter — det får ej vridas — mellan tvänne tygstycken.
Karla Rönne.

N:r 346. Man ingnider fruktfläcken med tvål och fuktar den därefter med med en lösning af salmiak. Om tyget sedermera, efter en halftimme tvättas med ljumt tvålvatten, så skall man finna att fläcken försvinner.
Skogs Elsa.

— Försök med citronsaft, hvarmed fläcken riktigt begjutes, hvarefter den tvättas i varmt tvålvatten.

Ett annat råd: Fläcken ingnides på bägge sidor med vanlig god såpa. Därefter betäcker man fläcken med ett tjockt lager af en blandning, bestående af stärkelse och kallt vatten, gnider duktigt in detta och låter tyget ligga ute i solen i det fria, tills fläcken försvunnit. Sker ej detta efter 3 à 4 dagar, upprepas förfaringssättet. När stärkelsen torkat, bestänkes den med kallt vatten.
Karla Rönne.

N:r 347. Vänd er till Iduns läkare, af hvilken utmärkta råd för allehanda sjukdomar kostnadsfritt erhållas.
Karla Rönne.

N:r 348. Grått och violett i alla skiftningar äro sommarens modernaste färger.
Abel.

Feltryckta Korkmattor,

180 cm., något felaktiga, till 1:65 pr meter.
180 cm., prima, något feltryckta, i ljusa, vackra mönster, till golfbetäckning, som kostat 3:50 pr m., bortslumpas till 2:20 pr m.
185 cm. extra prima, med obetydliga feltryck, i utsökt fina mönster, till golfbetäckning, som kostat 4 kr., bortslumpas till 2:70 pr m.
Engelska Kork-Salsmattor med bårder, i utmärkt fina mönster, bortslumpas till 6 kr st.
Lavoarmattor, som kostat 2 kr., bortslumpas till 95 öre.
Kork-Gångmattor, som kostat 1:25, bortslumpas till 75 öre pr meter.

ZEDERFELDT & HANSEN,
6 Observatoriegatan 6,

TIDSFÖRDRIF

PUNKTGÅTA.

. . . , . . . , . . , . . . , . . . ,

Sätt en vokal där punkt står och en konsonant där komma står, samt bilda så ett ordspråk däraf.

BLENDA G.

KÖP den eleganta och billiga
Vårhandsken
La Reine
finnes endast hos mig
* CARL MALMBERG *
Handskfabrik, Stockholm.

NAMNGÅTA.

Bref med öfver tvåhundra inkapslade namn på djur, växter och maträtter, som kunna hänföras till kokboken.

Kära Gunnel! Gratulerar till födelsedagen! Får bringa dig min lyckönskan i nattens tystnad. Elsa lade sig för längesen, men bad hälsa. Hon är klen. äter och sofver dåligt. »Ät närande mat, ät mjölk och grahamsbröd, vin bör ni, som är så svag, dricka samt vistas i friska luften hvar dag», röt nästan doktor till i går. Han tål ej nervösa flickor, förstår du. Nu skicka vi arbetet, vi lofvade till födelsedagen istället för till julklapp, lättare nu att få det af, är säker att min lilla Gunnel inser, att om än litet, det dock är välment. Långa tider gå, som vi ej höra af hvarann. Mycket händer och sker därunder. Se här ett inlägg i krönikan från mitt håll. Axel von L., ökänd här som en gammal treflig förnäm ungkarl, har ej längre kunnat motstå behagen hos Sofi Skogström, min gamla guvernant. — Årtalet, då hon kom till världen, får läggas långt tillbaka i förra seklet. Då förlofningen först eklaterades, blef verkligen en hvar förvånad. Emellertid, adlar han en sådan etternässla borde han ock förädla, moraliskt förädla henne. Minns du herr Gran? Jo visst! Rufvade inte han på att fånga dig i fjol. Glömmes ostraffad hans trolöshet, då jag talar om, att han i vinter gift sig med Rebecka, sin kusin. Men du säger kanske som »Jödde» i en visa: »Inte må du tro jag sörjer mej till döds». — Marina Dalrot, mosters biträde har flyttat helt tvärt. Pur elakhet — säjer moster att det var i — men hennes tunga är ibland skarp såsom en syl, tar till det värsta utan krus. Sinnet rinner öfver ibland på gumman kantänka, men bevars, mör i mun kan hon ock vara. Du kan väl begripa att i djupaste, ja, i allra största förtroende är detta sagdt. Få se om du håller prof. Mosters alla trefliga och vackra egenskaper i flera andra fall erkänner jag ock förstås — illa gjorde jag annars. Kinka och gnata göra vi kanske lite hvar. Ofvanstående står för min och Elsas räkning. Ur karaktäristiken öfver oss bör stå: »Ibland riktiga styggor, ångra sig dock snart.» Känner du nå'n flicka — karaktärsfast, snäll, ung? Moster behöfver en, förstår du. »Läs opp alla annonser om platssökande!» Det uppdraget fick jag i dag, då Idun kom och önskar personen vore funnen snart.

Firman Krok, ett större handelshus här, har gjort konkurs. I den har en köttslig kusin till mig, Östen Ström, andel. Massans skuld är rysligt stor har jag hört. För en så högmodig, elegant speceri- och vinkrämare som herr Krok antar jag det blir en hård, men radikal fostringstid. I våra skafferier och visthus eller i våra kök och källare kommer emellertid firman att saknas.

Han I sett i tidningarne att vi här haft stor skridskotäflan? På banan associerade jag mig instufvad i den nya lappdräkten med Otto Matérn, stor sportman och du vet: »kaka söker maka.» Vi dansade flere hvarf banan kring. Lappkolten var bekväm, men svettig i min varma pels i nästan för hög grad blef jag. Åskådarne bildade omkring oss en vägg. Röra sig fick man efter musik, å läktaren var den placerad. Du må tro vi gjorde lycka. Priset n:o 1, en silfverpokal, konstnärligt ciselerad, erhöll jag, Otto fick andra och en näsvis kontorist erhöll tredje. Ja sport på andra områden idkas ock. Erbjuden af pappa att ta ridlektioner, tog jag honom på orden genast. Rak anmälde jag mig, red illa först, var nog rädd en smula. Tronande i sadeln blef jag af min häst biffbultad må tro samt en gång afslungad utan krus. Bär sig nu emellertid hyggligare åt. Jag känner heller ingen fruktan mer och är på min vakt. Lars, stalldrängen får sadelfästa mig. I veckan tar eller gör jag en skidlöpningstur; banan skall Otto utstaka. Jag har lärt skidornas nyttiga användning också. »Den där varelsen apar då efter hvarenda galenskap,» tänker någon kanske, men att man gör orätt däri kan försäkras. Se rörelse i frisk luft böra människor inte räkna som galenskap. Äro några dumma lagar föreskrifna, att sådant e' passar för flickor, respekterar jag dem ej. Rama fördomar blott. Jag är en af den nya tidens mör. Så skönt det är att få skaka om sitt blod och spänna sina muskler! Under förra veckans yrande snöväder for eller rättare gick jag till ett bröllop, skulle vara tärna jämte tre andra nippertippor. Terés Å. stod brud. Mor, otroligt ängslig, ville inlinda resenären i pälsar och sjalar, rakt som ett stort bylte satt jag. Svårt var väglaget, ostyrig hästen och kusken så ovan i skjutskonsten någon kan bli. Körde ock, som förutsagts af mor, kull alldeles utanför vår port, vinnlade sig, tycktes det. om försiktighet. men skötte i alla fall ej tömmarne rätt. I kappor m. m satt jag insnörd till ben och armar, ängslig att när som helst kastas af, törnande mot de hårda plogbalkarne. Jag riskerade det ej längre. Iklädd tunna galoscher ryckte jag mig därför ock ur rykande varma fällen och gick långa banor. Slutligen kom jag fram. O, så söt Terés var som brud! Hennes af franskt hvitt siden sydda klädning garnerad med filétgipyr och dyrbara barber var förtjusande. För släp är Terés ej svag, men som brud ansåg hon sig böra ha det. Vi ungmör. tärnorna, voro söta som »konfekt». Jag var hvit. Lingonblommor i passande små knippor utgjorde garnityret och var en nouvauté. Bröderna hemma gjorde spe naturligtvis af idén, men var den ej lika som litet originell kanske? Den har dock kräft ordentligt besvär — men som sagdt, lingonblommorna gjorde god verkan. Ellen, brudens syster, bar ljusgrön dräkt med hvita spetsar på lif och kjol — ja, grön är Teréses favoritfärg si. Rapporten intresserar kanske ej. ursäkta då! Emellertid var en tredje tärna blå — blåbäret som hon kallades — den fjärde var röd. Ingen var lika. Persikorodnande, citrongula, nyponröda o. s. v. voro toaletterna i öfrigt. Där var smak och elegans. O. ja, allt var sagolikt vackert. Bröllopssal, tal, och verser till brudparet med! På dragande kall skålades för tärnorna af en marskalk. Ondt om blommor var det ej minsann, bara lof. Läskande att dricka champagne ofvanpå.

Jag hoppas du visar din erkänsla för detta bref med ett långt dito. Jag har dock litet hum — mer än du tror, om huru dina dagar förflyta. — Odins korpar lefva än. — Du fungerar som värdinna i salongen, som husmor i ditt kök. Limporna eller rostbiffen i ugn. steken i grytan, slefvar och vispar, rissel och siktar, grytor, skålar och fat samt burkars hela skara mellan andra artiklar, medel eller omedelbart håller du reda på. Då kväll ingått sitter du med familjen och läser högt om det fasansfulla kriget, om Englands nederlag och Afrikas segrar, om politik och filosofi, konst och vetenskap, om Sveriges import och export spalt efter spalt. Bröderna läsa sina läxor för dig. Du är hemmets solstråle samt en husmor af bästa slag. Rynka inte på näsan åt komplimangen! Jag tillägger: Du kommer att lyckliggöra en man. Dels på nyåret, dels helt nyligen råkade jag Rut Jäderin, den lilla näbbgäddan och kan hälsa från henne.

Godnatt! Drömm om Anna.

F. M. C.

KÖP 4711
RHEIN-VEILCHEN
(RHEN-VIOLETTE)
Återger naturtroget violblommans doft.
Försäljes af alla välsorterade parfymhandlande à kr. 2.25, 3.— och 4.50 per flaska.
Generalagent i Sverige för Parfumerie 4711, Köln,
EMIL BOSTRÖM, *Norrlandsg. 29.*
Stockholm.

Albin Lenhardtssons
Stomatol.
Den bästa för
tändernas, munnens o. hudens vård.
Säljes å alla apotek i riket samt hos hrr Parfym- och Specerihandlare.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 22.

CHARADEN: Ord-lek.

LOGOGRYFEN: Bokhylla: bal, al. hall, ko, lo, lya, by, bak, Loka, kol, ho, hal, ok, boll. bok.

STAFVELSE-APOKOPEN: Lindare, Linda, lin.

MOSAIKEN.

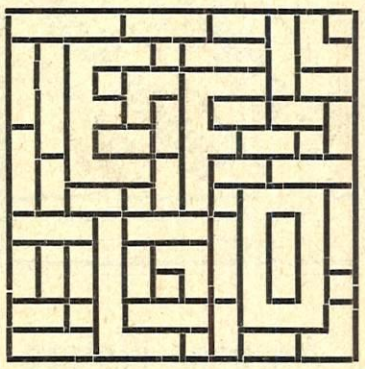

GÅTAN: Tanken.

ARITMOREMET: Bronsmedalj: ej, bas, ren, soda, lejon, Meran.

BREFLÅDA

CAPRICE. Ingenting för Idun.

MARGIT. Den af eder påpekade priskuranten kan saklöst uteslutas vid inbindning af årgången, enär den förres paginasiffror upprepas i tidningens hufvudnummer. Jämför Idun n:r 16 och 17, så skall ni finna, att pagineringen går ihop. Hvad för öfrigt annonsernas absoluta särskiljande från textsidorna beträffar, är det af tekniska och därmed sammanhängande ekonomiska orsaker omöjligt.

G. S. Att kunna skildra i koncis form är en stor förtjänst, men koncentrationen kan äfven gå till öfverdrift. Det är skissen till en skiss, ni sändt oss. Därför hamnade den också i korgen, alla ofullgångna alsters graf.

A. D. Nej. Det råder för närvarande öfverproduktion på den poetiska marknaden.

B. G—N. Ja, det där är nog både sant och vackert. Men det har sagts upprepade gånger förut i Idun.

1900, Mantorp, torde insända ytterligare 91 öre till annonsen.

DURIS 23, Norrköping. Annonsen kostar 1.80 per gång. Likvid kan sändas i frimärken eller per postanvisning.
REDAKTIONEN.

Mot mal.
Bästa konserveringsmedel. *Vilh. Beckers Malpulver* i askar à 1 & 2 kr., i paket à 25 & 50 öre. *Scherings Formalinlampa.* Impregneringen sker med formalingas, som ej skadar kläderna, men säkert dödar såväl malen som dess ägg Dessutom: Kamfer, Naftalin, Alun, Kolikvintäpplen, Terpentin, Insektspulver, Maltinktur m. m. billigast hos
WILH. BECKER,
5 Malmtorgsgatan 5.
24 Stora Nygatan 24.
23 Götgatan 23.

Husmödrar! Spara
är lösen för hvarje husmoder med en begränsad hushållspenning!
Huru göra en verkligt stor besparing? Jo, använden i Edra hushåll **Pellerins Margarin, Göteborg**, som är *bäst, drygast* och *billigast!*

Züricher-Sidentyger

till fabrikspriser franko och tullfritt från 50 öre pr meter till kr. 20.

Rekvirera profver af våra nyheter i svarta, hvita & kulörta sidentyger. Gediget urval till **bal-, sällskaps-** och **promenadtoaletter.** Sändas direkt till privatpersoner meter- & styckevis.

E. Spinner & C:ie,

Zürich, Schweiz

förr J. Zürrers Sidenfabrik, äldsta Siden-etablissementet i Zürich grundlagdt 1825.

Hôtel Pension Continentale

44 Vasagatan 44,
hörnet af Kungsgatan,
Stockholm.
Comfortabla rum till moderata priser.
Telegrafadress: BAYOUD, Stockholm.

Sparkasseräkning

5 proc. ränta.
Nordiska Kreditbanken
8 Drottninggatan 8
Mynttorget 4 Drottningatan 102

Nyheter för sommaren!

Engelska och Svenska BOMULLSTYGER, äfven Almedahls Franska MUSSLINER, PERCALER, SATINER och PIQUÉER. MUSSLIN- och ALLMOGE-GARDINER passande till landet, Hvita och Crême TRÅDGARDINER, BORDDUKAR, SCHALAR, STRUMPOR, TRICOT och SKJORTLIF m. m.
Stort välsorteradt lager. Billiga priser.

EDVARD RAHM,
N:o 1 Humlegårdsgatan N:o 1.

Louis Roederer

Carte Blanche,
Grand Vin Sec.
Extra Dry.
Reims.

Sv. Panoptikon

Stockholm.
★ Största sevärdhet. ★

Bankaktiebolaget
Stockholm—Öfre Norrland,
Drottninggatan 6.
Hushållsräkning 5 %.
Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

Hôtel Rydberg

är nu öfvertaget af undertecknad och rekommenderar jag vördsamt Hotellet, Restauranten och Festvåningen i ärade publikens ynnest, och skall det blifva mitt bemödande att allt framgent hålla dess gamla anseende vid makt.
Stockholm i maj 1900. *Carl G. Berglind.*

J. & F. Martell

*
**
***
VO
VSO
VSOP
VVSOP
Cognac.

Aktiebolaget
Sundsvalls Handelsbank,

Gustaf Adolfs torg 14,
godtgör å Sparkasseräkning ——— 5 proc.
(G. 94245)

Nyaste & finaste **Parfym** för näsduken
Perles d'or
Wilhelm Rieger, Frankfurt a/M.
Finnes i alla finare parfymaffärer.

Full ersättning för modersmjölken.

Hvarje fader och moder önska ju att gifva sina barn det bästa möjliga. Gif därför Edra barn »Allenburys» Food, hvilket innehåller alla modersmjölkens beståndsdelar i dess rätta proportioner. »Allenburys» Food tillverkas af Allen & Hanburys Ltd, London, en bland Englands äldsta och mest välkända firmor inom denna bransch. (Grundad år 1715).
Säljes på apoteken samt i hvarje välsorterad speceri- och delikatessaffär i riket.
Fullständig beskrifning jämte medicinska erkännanden sändas gratis och franko till alla som önska från
A. W. HELAND, Norrköping, och ADOLF AHLGREN, Gefle,
Generalagenter. (G. 98528)

Utlåtande om Mellins Food.

Undertecknad, som under ungefär ett års tid användt preparatet »**Mellins Food**» vid artificiel uppfödning af späda barn, får härmed på begäran intyga, det jag funnit **mig synnerligen tillfredsställd** med bemälde preparat.
Det lämpar sig väl till blandning med komjölk; det föredrages lätt af de små barnens matsmältningsorganer, och torde särskildt beaktas det kolhydraten i detsamma ej lätt öfvergå i jäsning.
Jag har sålunda **ej i något** fall där »**Mellins Food**» användts sett de hos barnen annars vanliga mag- och tarmkatarrerna uppträda. Under det vid användning af komjölk enbart, eller uppblandad med vatten, en del barn ofta lida af förstoppning som alltid inverkar ogynnsamt på barnets utveckling, har jag däremot vid användning af här i fråga varande preparat kunnat konstatera, det denna benägenhet för förstoppning ganska snart häfves, samt att barnens matsmältningsorganer funktionera på ett fullt normalt sätt.
Jag har äfven användt »**Mellins Food**» till sådana å fattiginrättningen i — — — intagna barn, som genom vanvård i hemmen befunnit sig i synnerligen medtaget tillstånd behäftade med rachitis (engelska sjukan), mag- och tarmsjukdomar samt stor allmän svaghet och har jag i **samtliga dessa fall** erhållit ett mycket gynnsamt resultat, **hvadan jag anser mig kunna rekommendera** »**Mellins Food**» såsom särdeles lämpligt såväl vid artificiel uppfödning af späda barn som och till föda åt mera försigkomna barn, hvilkas matsmältningsorganer af en eller annan anledning befinna sig i sjukligt tillstånd.
— — — — — —
2:dre Stadsläkare.

MELLINS FOOD är analyseradt af Professorn vid Karolinska Institutet i Stockholm, Grefve *K. A. H. Mörner*, hvilken om preparatet lämnar de bästa vitsord. »Mellins Food» är användt af bland andra det *Engelska Konungahuset* samt *Kejsarinnan af Tyskland*, hvilken senare om preparatet lämnat ett erkännande intyg.
Prof af MELLINS FOOD sändes *gratis och franko* på begäran från **Axel Lennstrand,** Gefle. MELLINS FOOD finnes på apoteken samt hos alla väl fournerade specerihandlare.

Depositionsräkning

Räntegodtgörelse 5½ proc.
Aktiebolaget
Stockholms Diskontobank
Hufvudkontor: REGERINGSG. 1
Afdelningskontor: HÖTORGET 8.

FÖRVARINGSFACK

uthyras af
AKTIEBOLAGET STOCKHOLMS HANDELSBANK
8 Arsenalsgatan 8.

Husqvarna Velocipeder

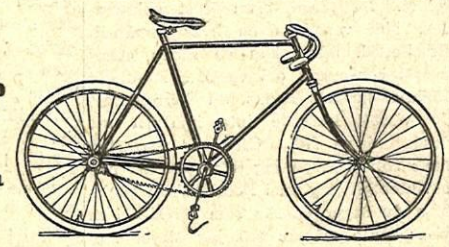

äro utmärkta genom sin lätta och behagliga gång samt sitt eleganta utseende.

Erhållas genom:
Husqvarna Generaldepoter i Stockholm, Kristiania och Helsingfors.
Husqvarna Depoter i Göteborg, Malmö, Norrköping, Helsingborg, Jönköping, Upsala, Kalmar, Sköfde, Borås, Gefle, Sundsvall och Östersund samt
Husqvarna representanter i öfriga städer och å de flesta större platser i Skandinavien och Finland. — ***Katalog för 1900 på begäran gratis och franko.***

Sydsvenska Kredit-Aktie-Bolaget,

Stockholm, Fredsgatan 24.
Afdelningskontor Götgat. 31.
(Fonderkr. 4,340,000)

Deposition	5 %
Kapitalräkning	5 %
Sparkasseräkning	5 %
Upp- & Afskrifning	3 %

Florence Wafers

Lagermans kraftskurpulver är oumbärligt om man skall kunna hålla rent och snyggt. Detta pulver åstadkommer nära nog underverk i fråga om renlighet. Skynda att profva detsamma; sedermera behöfs ej någon rekommendation. Säljes hos alla speceri- & diversehandlare i riket. Ende tillverkare: Kraft-Tvål-Fabriken, Jönköping.

Allm. 868 4736

Olaus Olssons Kolimport-A.-B.

Riks 179.

Stockholm.
1:ma ANTHRACIT.
Hushållskol. Cokes. Marie-Briketter.

Tidaholms Fantasimöbler,

rikhalt. urval i fornnord. stil. Fullst. rumsmöblemang utföras i alla olika variationer efter order. Mod. mönster för glödbränn. o. kollorering uppläggas, glödbränn. verkställes. Begär prisuppgifter från ***Tidaholms Bruks Aktiebolag, Tidaholm.***
(Försäljningsmag. Beridarebansg. 27, Sthlm.)

Hårsjukdomar.

Såsom befordrande af hårväxten utbjudes en mångfald af medel, hvilka, såsom erfarenheten visar, äro overksamma eller skadliga.
Genom sin förmåga att **befria från mjäll** m. fl. **hårsjukdomar** och genom sin **fördelaktiga inverkan på huden** har D:r P. Håkanssons Salubrin mot hårsjukdomar vunnit alltjämt ökadt förtroende och användning.
Allmänheten varnas mot efterapningar af fabrikatet.

Skånes Enskilda Bank

uthyr i sitt brand- och dyrkfria
Förvaringshvalf
fack mot årlig hyra af 20, 25, 35, 75 kronor, beroende på storleken.

Fru Sofia Larsson, Jönköping.
"ÖRTMIXTUR" för magsjukdom.

Har rönt exempellös framgång. Flera tusen människor välsigna den. Rekommenderas af läkare och barnmorskor. 6 fl. på en sats kosta 4: 40 pr sats. Sändes på järnväg mot efterkraf, på båtar endast då den är förut betald. Uppgif den sort, som önskas. Endast hel sats sändes.
N:r 1. Hellösande för kronisk förstoppning, magkatarr m. m.
N:r 2. Halflösande för magsyra, kolik, gallsten m. m.
N:r 3. Bindande för tarmkatarr, diarre m. m. — Jönköping i januari 1899.
Återförsäljare för Sthlm Ernst Folke Karlaplan 1. Allm. 5730. Riks 3016.
Sofia Larsson, *Östra Storgatan 63,* ***Jönköping.*** Rikstelefon

Säkert skydd mot mal!

I parti och detalj, emot efterkraf. Minsta sändning en kr. Bref besvaras genast!
Lennmalm & C:o, Norrköping.

Blomster- och **Bladväxtplantor** samt **Kaktus-Dahlior** i vackra sorter från **Haga trädgård,** Stockholm.

Canfield Armlappar.

Utan sömmar. Utan lukt. Vattentäta.
Oöfverträffadt skyddsmedel för hvarje klädning.
Canfield Rubber Co.,
Hamburg, Grosse Bleichen 16,
Endast äkta med vårt skyddsmärke »Canfield».
Garantibevis medföljer hvarje armlapp.

STANLEY

är en utmärkt god hållbar och lättgående velociped med patenterade uppfinningar.
NORNANS SYMASKINS VERKSTADS AKTIEBOLAG Göteborg.
Prisk. gratis.

De patenterade
Isskåpen

äro ojämförligast de bästa. Tillskrif Tranås Snickerifabrik. Adress Tranås. Rikstelefon 16. Katalog gratis. (G. 13406)

Barrys Tricopherous,

behaglig och antiseptisk toilettartikel för ***Huden*** och ***Håret!***
Säkraste medel vid behandling af kross- och brännsår, blåmärken, utslag m. m. Ofelbart **mjellbefriande**, omöjliggör tinkturen hårets affallande, håller hårfästet rent och friskt samt befordrar således **hårväxten.** Finnes till salu à 2 kr. 50 öre pr flaska i Parfymaffärer och Herrekiperingar samt hos Herrar Hårfrisörer.
Lager hos Rudolph Jeanson, Stadsgården N:o 14 A, Stockholm.
Allm. Telef. 34 74.

BLUSLIF

eleganta, smakfulla, i största urval hos
K. Forsberg & C:o,
Operahuset.

KNEIPP

BADEN BORG, NORRKÖPING.
Vår- och Sommarmån. gifva goda resultat.